

DIRVA

THE FIELD

Nr. 5

Sausio-January 19, 1959

Cleveland, Ohio

Lietuvos naujienų atranka

TUŠČIOS KALBOS APIE SAVARANKUMĄ LIETUVOJE

Tariamoji Lietuvos vyriausybė net gyvenamųjų namų remontui negali numatyti lėšų.

Anot sovietinės propagandos, Lietuva niekad nebuvusi tokia nepriklausoma ir savaranki, kaip dabar, būdama "didžiosios broliškos tautos globoje"... Tas ir taip jau didelis savarankumas dar padidėjęs po 1957 metų reformos pramonės administravime.

Viena iš "savarankumo" žymių laikoma ir tai, kad Maskvoje, prie sovietinės ministrų tarybos esanti net Lietuvos (t. y., LTSR) atstovybė, lyg ir pasiuntinybė, kuri, tarp ko kita, ir įsikūrusi yra nepriklausomos Lietuvos pasiuntinybės namuose Maskvoje...

Lietuvos "pasiuntinys" (oficialiai vadinamas "nuolatinis atstovas") dabar yra tūlas Konstantinas Gabdankas. Štai kaip tas "diplomatas" pats apibūdina savo vaidmenį ir Lietuvos "savarankumą":

"Nuolatinis atstovas dalyvauja [sovietinės vyriausybės posėdžiuose. LNA] sprendžiant visus klausimus, kuriuos respublikos ministrų taryba kelia sąjunginei vyriausybei. Jis ruošia ir patiekia papildomą medžiagą keliamiems klausimams pagrįsti, iškilusiems nאישקומams išaiškinti ir rūpinasi, kad respublikos reikalai greičiausiai ir geriausiu būdu būtų išsprendžiami centriniuose organuose".

"Iš kitos pusės, nuolatinis atstovas atlieka sąjunginės vyriausybės užduotis, pristatydamas respublikos vyriausybei nutarimų projektus liečiančius Lietuvą, supažindindamas respublikos organus su ministrų tarybos (Sąjunginės. LNA) darbų planais".

"Nuolatinis atstovas privalo dalyvauti visuose Tarybų Sąjungos Ministrų Tarybos prezidiumo posėdžiuose, kurie paprastai vyksta vieną kartą savaitėje. Beveik kiekviename posėdyje

svarstomi klausimai, liečiantieji respubliką".

"Svarstant 1959 metų biudžetą, nors ir ne visiskai, buvo patenkintas mūsų prašymas ir padidintas lėšų asignavimas gyvenamųjų namų remontui, mokyklų inventoriui įsigyti ir kitiems tikslams, beveik 20 milijonų rublių sumoje".

"Šiomis dienomis (pereitų metų gruodžio mėnesį. LNA), Tarybų Sąjungos valstybinei plano komisijai, žemės ūkio bei finansų ministerijoms parėmus, ministrų taryba patenkino respublikos prašymą ir melioracijos darbams paskyrė dar 22 milijonus rublių. Be to, Akmenės cemento gamyklos trečiosios eilės statybai, beskaitant didelio kiekio kabelio, medžiagos ir įrengimų, papildomai mes gavome 13 milijonų rublių".

Čia įsidėmėtina, kad žodžiai "patenkino prašymą", "paskyrė", "gavome" jokių būdu nereiškia, kad Maskvos vyriausybė tais atvejais yra ištiesę ką davusi ar padovanojusi. Visa tai "duodama" tuo būdu, kad leidžiama įtraukti į biudžetą tam tikra dalis pačioje Lietuvoje surinktų lėšų.

Būdinga tai, kad "suvereninė vyriausybė" Vilniuje neturi teisės pati numatyti biudžetą lėšų nei gyvenamiesiems namams remontuoti, nei mokyklų inventoriui įsigyti, nei melioracijos darbams atlikti...

LIETUVA — RINKA MASKVOS ĮMONĖMS

150 įmonių ir apie 90 gamyklų bei fabriklų parduoda Lietuvoje savo gaminius. Pagal sovietinę terminologiją — "duoda Lietuvai"... Lietuvoje Rusijai bei eksportui į užsienius gamina mos garo turbinos, elektros skaitikliai, transformatoriai, patefonai, magnetofono-

nai, katilai, radiatoriai, cisternos, dulkiasiurbiai, dažymo aparatai, lengvi dviračiai (paaugliams) ir kitų Lietuvoje gamintas prekes Sov. Sąjunga savo vardu eksportuoja į Kiniją, Vietnamą (šiaurinį), Indiją, Burmą, Pakistaną, Egiptą, Siriją, Indoneziją, šiek tiek (dviračius) į Pietų Ameriką ir sovietų vyraujamus Europos kraštus.

"DUOKLĖ" KUDIRKAI VILNIUJE

Po kuklios ceremonijos Kudirkos Naumiestyje (ta proga tenykštė vidurinė mokykla pavadinta "Kudirkos Naumiesčio Vinco Kudirkos vardo vidurinė mokykla"), gruodžio 30 dieną ir Vilniuje buvo surengta V. Kudirkai skirta moksline konferencija. Vadinas, paminėjimas buvo ne masinis, o tik rinktinių žmonių susirinkime, kur dalyvavo literatai, laikraštininkai, atitinkami studentai ir... LKP CK sekretorius V. Niunka.

Konferenciją atidarė K. Korsakas, pagrindinį pranešimą padarė J. Žiugžda. Jo pranešimas kitą dieną, gruodžio 31, buvo išspausdintas ir TIESOJE. Rado jis pas Kudirką ir neblogų bruožų, paminėjo net ir jo satyras, kurios "demaskavo žiaurius caristinius lietuvių tautos engėjus" (bet niekas nepasikaitė nei ištraukė iš tų satyrų!), tačiau galutinę išvadą padarė tokią:

"V. Kudirkos pasaulėžiūros bruožai, kaip priešingumas socializmui, šovinistinės nuotaikos, klasinės tautos skelbimas, buržuazijos interesų gynimas — visa tai sudarė sąlygas Lietuvos buržuazijai jos kovoje prieš darbo žmones panaudoti V. Kudirkos idėjinį palikimą buržuazinei - nacionalistinei ideologijai skleisti ir skiepyti".

Amerikos Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba praėjusį trečiadienį buvo susirinkusi posėdžiui, apsvaistinti bendruomenės problemas. Sėdis iš kairės: P. Balčiūnas, J. Staniškis, pirm. S. Barzdukas, A. Puškoriūtė, P. J. Žiūrys; stovi: E. Karnėnas, V. Mariūnas ir V. Kamantas. Nuotraukoje trūksta valdybos nario A. Nasvyčio.

Dirvos nuotrauka.

Laiškas iš Kolumbijos

SOVIETAİ PIETŲ AMERIKOJE

Pietų Amerikos kraštuose, nežiūrint didelių žemės plotų, neišsemiamų didelių žemės turčių ir reto gyventojų skaičiaus, ekonominis gyvenimas yra palyginti, skurdus. Kokios to skurdo priežastys, gal teks kada atskirai aprašyti. Šiuos kraštus iki šiol ekonomiškai palaikė JAV, kurios čia mesdavo didelius kapitalus, eksploatuodavo žemės turčius, pirkdavo vietos žaliavas. To pasėkoje ir tų kraštų ekonominis ir politinis gyvenimas taikėsi prie JAV reikalavimų.

Paskutiniaisiais metais šis draugingas bendradarbiavimas pablogėjo. Štai svarbiausios priežastys:

1. Pietų Amerikos kavos perprodukcija perpildė pasaulinę rinką, ir dėlto krito kavos kaina, smarkiai atsiliepdama į tų kraštų ekonominį gyvenimą.

2. Bendra pasaulinė ekonominė krizė smarkiai atsiliepė Pietų Amerikoje.

3. Tuose kraštuose valdžių ir valdymo formų revoliucinis kaitaliojimas suaktyvino gyventojų politinę galvoseną, ieškojimą naujų formų ekonominiame ir politiniame gyvenime.

Jau anksčiau sovietai ruošė slaptą dirvą šių kraštų gyventojams nustatyti prieš JAV ir jų galvoseną padaryti palankią sovietų politikai. Čia sovietai visą laiką laikė savo "darbuotojus", kurie viską stebėjo interesų labui. Visą laiką sovietų agentai stengėsi šių kraštų gyventojams įdiegti mintį, kad jie patys, be užsieniečių kapitalų ir pagalbos, gali sukurti didelę pramonę, patys eksploatuoti žemės turčius ir parduoti ten kur nori, kur brangiau moka. Tokios viliojančios kalbos kai kuriuos pietiečių gyventojų sluoksnius labai domino.

Sovietai jau užpereitais ir pereitais metais į Pietų

Amerikos kraštus pradėjo siuntinėti prekybines misijas siūlydami ekonominę pagalbą. Girdi, mes viską iš jūsų pirsime ir tokia kaina, kokia jūs norite, o iš mūsų gausite 50% pigiau visokias mašinas, fabriklų įrengimus ir žaliavas.

Nežiūrint viliojančių siūlymų, Pietų Amerikos kraštai sovietų atžvilgiu laikėsi rezervuotai. Bet, kaip iš pusiaus oficialių šaltinių, dabar jau patiriama, Pietų Amerikos kraštai pradeda ta sovietų "pagalbą" domėtis ir pusiau naudotis.

Brazilijos prekyba su sovietiniu bloku prieš 5 metus siekė 20 milijonų dolerių. 1957 m. prekyba siekė 76 mil. dolerių, o 1958 m. jau 100 mil. dolerių. 1958 m. Brazilija pardavė sovietams cukraus už 7 mil. dol.

Čekoslovakijai apmokėjo, kava už mašinas 4 mil. dol. sumai. Pereitų metų spalio mėn. vėl susitarė su sovietais mainyti žibala už kava 1 mil. dolerių sumai ir tariasi su Lenkija dėl pirkimo 14 laivų, už kuriuos mokės kava. Be to eina derybos su Sovietų S-ga dėl didesnių mainų, būtent, sovietai duos Brazilijai modernius naftos pramonės įrengimus ir "specialistus", ir, už tai gaus kavą. Pažymėtina, kad Brazilijos pasiuntinys Londone, milijonierius Assis de Chateaubriand, Pragoje tarėsi su sovietų atstovais, kurie pareiškė gyvą Chruščiovo norą "padėti" Pietų Amerikai sukurti savo pramonę.

Kita savaitė: Sovietai Čilėje ir Kolumbijoje.

Naujausios žinios

★ Prezidentas Eisenhoweris praėjusį šeštadienį priėmė Mikojaną, kuris prieš tai matėsi su viceprezidentu Nixonu, valstybės sekretoriumi Dulles ir kitais aukštais Amerikos vyriausybės pareigūnais. Eisenhoweris sako, kad Mikojanas lankymasis esąs eksperimentas platesniems sovietų ir amerikiečių vizitams, ką jis pilnai remia. Manoma, kad Mikojanas, be kitų tikslų, atvyko paruošti kelią Chruščiovo pasimatymui su Eisenhoweriu.

★ Rytų Europos egzilų vadai, kurių tarpe yra ir lietuviai, spaudos atstovams pareiškė, kad Mikojanas lankymasis tikslas yra paruošti dirvą pagrindinių Europos politinių problemų sprendimui Sovietų sąlygomis. Pavergtųjų Tautų Seimo pareigūnai įspėja prieš bet kokias derybas, kuriose būtų patvirtintas arba pagilintas devynių Europos kraštų karinis pavergimas, kurį įvykdė Sovietai.

★ Sovietai su didžiausiu susidomėjimu seka Mikojaną.

no viešėjimą Amerikoje. Sovietų žurnalistas duoda plačius reportažus apie Ameriką, kokių žmonės dar niekad nebuvo skaitę, juose nėra jokių puolimų.

★ Praėjusią savaitę naujasis Prancūzijos parlamentas buvo susirinkęs pirmam posėdžiui, išklausti prezidento de Gaulle žodžio. De Gaulle pareiškė, kad Prancūzijos atsigavimas yra prasidėjęs, bet pilnai atsigauti yra absoliučiai būtina energingai reformuoti visų sričių reikalus, nuo kurių priklauso Prancūzijos likimas.

★ Izraelyje šiuo metu siaučia didelė sausra, kokios gyventojai nėra matę jau 100 metų. Vandens vartojimas racionalizuotas.

★ Amerikos vyriausybė paskeiė, kad išrastas naujas atominis aparatas, skirtas elektros jėgai gaminti.

★ Vienas kolekcionierius Kubos revoliucijos laimėtojai Castrui pasiūlė už jo baržlą 25,000 dolerių, tačiau šis atsisakė nusiskusti.

KAIREJE: Kauno vaizdas iš žaliakalnio.

DIRVA

THE FIELD

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIŠ, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone: Henderson 1-6344.

Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief:

Balys Gaidžiūnas.

Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.

Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIŠ, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-ijos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas:

Henderson 1-6344.

Išleina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais.

Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

NETEISINGI AIŠKINIMAI

Pasiuntinybės padėčiai Vatikane aiškėjant

V. RASTENIS

Anot DRAUGO (sausio 12): "...titulinės padėties pakitėjimą nereikėtų imti nei nuostolingų, nei blogų, nes, nors ir žemesnio laipsnio, diplomatinė padėtis įgalina atlikti visas pareigas ir išsaugoti visas privilegijas".

Tai iš vienos pusės tiesa, turint galvoje, kad pasiuntinybė Vatikane niekad gyvenime neturėjo progos turėti lemiamai gyvybinės reikšmės uždavinių. Bet pavadinimas to, kas įvyko, "nei nuostolingų, nei blogų", jokių būdu nepaverčia jo nei pelningu, nei geru...

Anot to paties DRAUGO: "...sumažinimas pasiuntinybės titulo buvo lauktinas, nes formalinis atžvilgis, tradicija ir tarptautiniai nuostatai nepramato kito kelio".

Tas irgi tiesa. Tačiau naujasis popiežius per kelias savaites jau spėjo sulaužyti keletą dešimtmetinių ar šimtmetinių tradicijų bei formalumų. Ne tik neatsitiko dėl to jokios katastrofos, bet daugelis net gerėjosi tokiu naujo popiežiaus naujoviškumu. Ir, regis, taip nesunku būtų buvę Lietuvos pasiuntinybės (ir Lenkijos ambasados) atžvilgiu tik laikinai pamiršti kai kuriuos tradicinius formalumus (ne kokius nors tarptautinėmis konvencijomis įsipareigotus nuostatus!)... Jei formalumuose "nepramato kelio" nebuvo pamatyta, tai tik dėl to, kad nenorėta pamatyti.

Ir dar anot DRAUGO: "Ligšiolinė Lietuvos pasiuntinybės padėtis neatsiremia į teisinius nuostatus, bet yra išimtis ir malonė".

Čia jau kiek "sufrižuota" teisybė. Jokios pasiuntinybės turėjimas prie bet kurios vyriausybės ir normaliose aplinkybėse, nėra teisė, kurios vykdymo galima reikalauti. Pasiuntinybę ar kitokią diplomatinę misiją galima turėti prie vyriausybės tik remiantis tos vyriausybės sutikimu, kurį toji vyriausybė gali savo nuožiūra atsiimti. Paprastai tai vyksta abišaliu pagrindu. Nors galingesnė valstybė kartais diplomatinis santykius ir išsireikalauja (kaip Lenkija iš Lietuvos 1938 metais), bet tai nėra normalu. Kai okupacinė val-

džia Vatikano diplomatinę misiją iš Lietuvos pašalino, Vatikanas galėjo (jokių Lietuvos teisių iš savo pusės nepažeisdamas) tuojau pat atsaukti savo norą ir sutikimą turėti nepriklausomos Lietuvos Respublikos pasiuntinybę, kaip tai padarė socialistų vadovaujama Švedijos vyriausybė, ar fašistinė Italijos vyriausybė... Bet tada Vatikane nebuvo atsižvelgta "formalinių atžvilgių, tradicijos ir tarptautinių nuostatų" tariama reikalavimo kredencialus patikrinti...

Mes neminim geru žodžiu ano Švedijos, Italijos vyriausybių ar kitų panašių pasielgimų, bet peikiame juos moraliniu, o ne teisiniu pagrindu. Ir gerbiame visus tuos, kurių nuožiūra buvo Lietuvai palanki, esam jiems dėkingi iš tiesų kaip už malonę, kaip už moralinę palaikymą.

Vatikanas dabar, rodos, tik tik nepadarė to, ką galėjo padaryti jau prieš 18 metų. Mes galime spėlioti kodėl Vatikaniui tas reikalas pasidarė dabar aktualus, bet jokios teisės neverčia Vatikano dėl to aiškintis prieš mus. Ir vėlgi DRAUGAS bene bus pataikęs "pirštu į dangų", paaiškindamas, kad Vatikaniui "...rūpi ne tik lietuviai, išsibarsę laisvajame pasaulyje, bet ir Lietuvos katalikai".

Mes čia galim tik tiek pridėti, kad mums irgi — kažin ar mažiau kaip Vatikaniui! — rūpi visi lietuviai Lietuvoje, katalikai ar ne-katalikai.

Mūsų nuomonės čia gal skiriasi tik dėl to, padės ar nepadės katalikams Lietuvoje Lietuvos pasiuntinybės statuso Vatikane pakeitimas. Mes manom, kad iš bolševikinės valdžios ne daug malonių katalikams Lietuvoje tegali būti nupirktas tuo pakeitimu. Ir manom, kad žinia apie tai bus moralinis smūgis Lietuvoje visiems patriotams, o ypač katalikams, nes tai smūgis iš Bažnyčios vadovybės.

Kažin ar yra mūsų, lietuvių, tarpe, kas nors, kas tikėtų, jog Vatikanas negalėjo kitaip pasielgti. Tegusau kas nori įrodinėja, jog

ten tas labiausiai apgailėtaujama, bet nebuvo kitos išeities, — vistiek mes palinguosime galvomis ir manysime, jog visgi buvo galima to nedaryti. O kad padarė, tai — ką gi, turėjo neginėjamą teisę padaryti. Tik kas gi užgniauš mums nusivylimą!

Turime būti (ir esam!) paterkinti, kad padaryta mažiau, negu galėjo būti ir tai vienintelis dalykas, kuris nusivylimą žymiai švelnina.

Nusivylimas nėra kaltinimas. Todėl keistoka, kai šia proga ieškoma kaltininkų. Ieškoma jų pasiuntinybės personale (nors pats Vatikanas viešai pareiškia, kad čia nieko nėra nukreipta prieš asmenis, kuriems reikšiamas aukštas įvertinimas ir pagarba), ieškoma kaltininkų buvusiose Lietuvos valdžiose, anų laikų "nepatyrusioje diplomatijoje" ir t.t.

Kas ieško kaltininkų, tas pripažįsta, kad yra nusikaltimas...

Šiuo atveju eina kalba apie Vatikano tam tikrą aktą ar nusistatymą. Jeigu tiesiogiai ar netiesiogiai čia kas būtų kvalifikuojama, kaip nusikaltimas, tai tik tas aktas ar nusistatymas. Todėl kaltininkų ieškojimas yra pats meškiškasias patarnavimas Vatikaniui iš pasimetusių jo gynėjų pusės.

Dar viena "užbalansinė sąskaitėlė". Vlike (kur gal ir buvo įvairių nuomonių) lėmė nuomonė, kad jokios visuomeninės akcijos tuo reikalu nereikia. Vietoj to Vlikas nusiuntęs į Romą dr. P. Karvelį, kad jis "sutvarkytų"!

Lygiagrečiai nuolat buvo primenama, kad "pasiuntinybė nieko neinformuoja". Nors tai aiški netiesa, nes informacija apie padėtį buvo, ir buvo taip greitai, kaip tik įmanoma, pirmiau, negu ji pasisklido per informacijos agentūras, kurias greitumo požiūriu paprastai sunku pralenkti.

Tiesa, informacija nebuvo oficiali ir vieša iš pačios pasiektos Vatikano, nes, rodos, yra žinoma, jog, anot Balučio, "diplomatinė tarnyba yra tyli tarnyba" — jos lūpos dažnai privalo būti užčiauptos.

Gruodžio 27 — sausio 4 d. laikotarpy Vatikaniui pasiekė netikėtai gausybė telegramų iš lietuvių visuomenės, nepaisiusios kai kurių veiksmų tramdymo.

Jų ar ne jų dėka, bet sausio 5 d. jau paaiškėjo, kad Vatikanas neina iki visiško Lenkijos ir Lietuvos pasiuntinybių atmetimo, o pasitenkina tik jų statuso tam tikru susiaurinimu.

Sausio 6 d. Romoj atsi-rades dr. Karvelis telegramavo: "Lietuvos pasiuntinybė prie Vatikano išgelbėta. Palieka tokiu pat titulu kaip Washingtonė".

Taigi, vieni tramdė, kad nereikia jokio gelbėjimo, (nes tokioj vietoj juk negali gi kas nors bloga atsitikti!), o kiti paskelbė, kad jau išgelbėta (vadinas, būta didelio pasikesinimo).

Deja, minėtos telegramos antrasis teigimas labai abejotinas. Dar ir šiandien kažin ar jau aišku, ar Vatikano pripažinsimasis statusas Lietuvos pasiuntinybei ir Lenkijos ambasadai tikrai bus "kaip Washingtonė"...

VINGIAI IR PERSPEKTYVOS

J. P. P.

Belgų Konge vykusios riaušės nebuvo lokalinio pobūdžio. Tai buvo viena fazė revoliucijos prieš baltuosius, prerijų ugnies greičiu sklindančios visoje Afrikoje.

Pirmoji tapo nepriklausoma Ghana, vėliau Prancūzų Gvinėja. Nigeria bus nepriklausoma 1960 metais. Ir kituose Afrikos kraštuose didėja pastangos atsikratyti baltaisiais.

Trys gatvių kautynių dienų Belgų Kongo sostinėje Leopoldville baigėsi tokiais rezultatais: 42 žuvę (visi afrikiečiai), 50 sužeistų (visi baltieji) ir miesto kėlėjime atsidūrė 300 policijos apkultų būsimųjų politinių kankinių.

Ištisus 50 metų Belgų Konge nebuvo kilę jokių neramumų. Belgų administracija vietiniams buvo daug švelnesnė, negu prancūzų ar britų valdininkai kituose Afrikos kraštuose. Vietiniams buvo mokami aukšti atlyginimai, statomos klinikos, gyvenamieji namai. Įstatymuose nebuvo jokios segregacijos. Bet ar ilgai ten 100,000 baltųjų bepajėgs valdyti 13 mil. juodųjų.

Briuselyje sakoma, kad riaušės kilusios dėl nedarbo ir žemų vario kainų. Tačiau tikrosios priežastys yra daug gilesnės. Riaušėse buvo reikalaujama politinės laisvės.

Belgų vargai prasidėjo prieš metus, kai Kongo vietiniams buvo leisti lokaliniai rinkimai. Dabar jie padoro daugiau. Ghanos ir Gvinėjos pavyzdžiai uždegė juos.

Neprisklausomas Kongo — tai gali įvykti gana netolimoje ateityje. Ghanai pasisekė nepriklausomybę laimėti per 8 metus.

Raudonieji sugeba labai greitai susikalti kapitalą iš afrikiečių laisvės. Rytų Vokietija pradėjo prekybą Gvinėjoje. Lenkija veda derības dėl prekybos Ghanos

je. Su prekybos ryšiais infiltruojami agentai. Maskva yra sudariusi specialią komisiją "padėti Afrikai išsilaivinti".

Kas atsitiks su Vakarų investicijomis, kai komunistai sustiprės tuose kraštuose? Per paskutinius dešimtį metų vakariečiai, daugiausia Vak. Europa, investavo beveik 6 milijonus dolerių į pietus nuo Sacharos esančiuose kraštuose. Tai maždaug tiek pat, kiek anksčiau buvo investuota per 75 metus.

Parama Dirvai

Pratęsiant prenumeratą Dirvą aukomis parėmė:

Pempė Fel., Philadelphia	2.00
Stungevičius Ign., Chicago	1.00
Jurgaitis St., Cleveland	2.00
Tallat-Kelpša, Cleveland	2.00
Telksnys, Great Neck	1.00
Rukšėnas A., Cleveland	2.00
Bačiauskas K., Brooklyn	2.00
Nasvytis St., Cleveland	2.00
Gečiauskas M., Manchester	2.00
Nastopka M., Solon	2.00
Navickas P., Cicero	1.00
Antanavičius N., Boston	2.00
Bulkė P., Hamilton	7.00
Vedeika P., Detroit	2.00
Jurcys T., Chicago	2.00
Mull J. P., Cleveland	25.00
Šlezus C., Cleveland	2.00
Smetona J., Cleveland	7.00
Vasikauskas Vl., Richmond Hill	2.00
Jakaitis B., Cleveland	1.00
Stepenis B., Detroit	2.00
Babinskas V., Philadelphia	2.00
Radzys S., Chicago	2.00
Damijonaitis Pr., Elizabeth	2.00
Janulaitis P., Chicago	2.00
Skrinska J., Willowick	2.00
Butkūnas A., St. Charles	2.00
Noreika J., Medina	1.00
Puodžiukas J., Chicago	2.00
Dulys K., Baltimore	2.00

(Bus daugiau)

DIRVOS TALKA

Mums būtinai reikia 500 naujų skaitytojų. Jie turi užpildyti mirusių senų skaitytojų vietas, jie turi padėti sudaryti ir sąlygas Dirvai dar dažniau išeiti. Nepadidinę savo skaitytojų šeimos dar 500 naujų prenumeratorių, mes negalėsime Dirvos leidimo dažinti. Be visų mūsų skaitytojų ir bičiulių talkos tas planas nebus įvykdytas. Tai žinodami mes ir prašome:

1. Užprenumeruokite Dirvą savo artimiesiems, kurie dar Dirvos neskaity.
2. Paraginkite Dirvą prenumeruoti artimiausius savo draugus ir kaimynus.
3. Priminkite visiems tautinių organizacijų nariams, kad jų pareiga patiems Dirvą prenumeruoti ir kitus raginti.
4. Prisidėkite kelias aukos dolerius į fondą, kurio pinigais mes Dirvą užprenumeruojame likusiems Europoje, sergantiems ir į didelį vargą patekusiems.

Visi, kurie atsiųs bent vieną naują metinį skaitytoją, galės laimėti: rašomąją mašinėlę, radijo aparatą, už \$100.00 lietuviškų knygų biblioteką ir eilę kitų dovanų. Visi nauji skaitytojai, Dirvą užsisakydami patys ar kiti jiems užsakydami, gauna \$2.00 nuolaidos ir metams moka tik \$6.00.

Mes laukiame ir tikime, kad bendroje talkoje tuos 500 naujų skaitytojų surasime. Tik tegul iki kovo 14 d. visi įsitraukia į talką Dirvos skaitytojų seimą didinti.

Talką vykdydami naudokite čia esančią atkarpą:

Prašau Dirvą 1959 metais siųsti:

Pavardė, vardas _____

Adresas _____

Prašomą siųsti Dirvą užskė _____

(Duoti pilną užsakytojo adresą)

Drauge siunčiame \$..... mokėsi.

LAIŠKAI

NELAIMĖJ PAŽINSI DRAUGUS

Praėjusiame numeryje Dirvoje tilpo laiškas apie mūsų internacionalines organizacijas, kurios žiūri į Romą ir į Maskvą, paminėdamos savus tautinius ir valstybinius reikalus. Teisingai pasakyta. Krikščionių Demokratų partija pakluso Romai.

Suabejojo ir kiti internacionalai. Grigaičio socialistiškos Naujienos atsisakė tarpininkauti žmonėms pasiuntimui telegramą į Vatikaną.

Kodėl? — klausia žmonės.

Ir be atsakymo aišku, kur klysta grigaitininkai. Ach, juk nelaimėje pažinsi draugus!...

L. M., Chicago

MAN PATINKA

Nauja Dirva man patinka, ypač kad gausiai iliustruota — gal pergausiai, nes kai kurie atvaizdai perdideli, jie užima daug vietos. Bet kartkartėmis reikia ir tokių.

K. S. Karpus, Cleveland

LINKĖJIMAI DIRVAI

Mano galva Dirva veda gerai. Linkiu, kad Dirva neliktų blogesnė, kaip dabar.

St. Nasvytis, Cleveland

Dirvoje man viskas patinka. Linkiu Dirvai geriausios kloties.

A. Žilinskas, Hoosick Falls, N. Y.

NEREIKIA UZMIRŠTI

Aš pageidaučiau, kad iš viso nebūtų dedami straipsniai, parašyti mizantropišku stiliumi ("Naujienose" tokį skyrių užpildo kai kurie clevelandiskiai). Geriau pastambinti laikraščio raišdes, arba, blogiausiu atveju, palikti tuščią vietą, negu dėti straipsnius, neaptykantos ir pagiežos pilnus.

Negalima gi užmiršti, kad pasaulis toks platus, o mūsų taip mažas...

J. Kristolaitis, Cleveland

DAUGIAU

Daugiau straipsnių kaip "Fantastiškiausi karo uždaviniai". Taip pat žinių apie naujausius išradimus karo, medicinos ir astronomijos srityse.

M. Klikna, Chicago

Duokite keletą straipsnių, analizuojančių Prancūziją ir De Gaulle šiandien ir vakar. Papandykite išvesti palyginimą su Lietuva prieš karą ir ateityje, išvadavus iš rusų. Išryškinkite partijų daugumos pragaištingumą tautai ir valstybei. Jeigu senieji "laikinininkai" ir liks užkietėję, tai jų ginklas bus išmuštas iš rankų šių įvykių akivaizdoje.

J. Stelmokas, Media

Esu dėkingas už spausdinamą įvairių karo atsiminimų, kurie man labai patinka. Būtų gerai, kad ir mūsų aukštieji karininkai duotų savo atsiminimų, kaip kad davė gen. štabo pulk. P. Žilys. Manau, kad jis ir daugiau galėtų duoti. Jis, kaip dirbęs kariuomenės štabe tuo metu, kada buvo 1926 metų sukilimas, galėtų duoti atsiminimų kaip tas viskas buvo jaučiama ir kaip vyko.

VI. Petrauskas, Chicago

Keletas Bačiūno sąmojų ir vienas kitas pabarimas

(Pabaiga)

BRONYS RAILA

Apie gerą progą senmergėms ir našlėms: — "Australijoje ir N. Zelandijoje daug lietuvių tebėra viengungiai. Daugumas gerai gyvena, turi turto, namų, banko sąskaitų, bet — nėra lietuviškos gyvenimo draugės, negalima gauti pačios!... Nenoromis pagalvodavau: o kiek Amerikoje ir Kanadoje lietuvių panelių ir našlelių, kurios svajoja apie šeimas, dūsauja, akutėmis morkia ir vis nieko nesusiranda. Kodėl nepamėginti susirasti gyvenimo draugę lietuvių Australijoje?"

Apie Fidži salą: — "Seniau šią salą vadino "kani-balų sala", bet jau praėjo daug laiko nuo tada, kai vietiniai gyventojai mėgavosi malonumais vieni kitus medžioti ir užsikąsti žmogiskomis šlaunimis".

Ir apie Fidži salos gražuoles: — "Paklausaui kuniga, kodėl salos moterys daugiausia tokios storos ir nutukusios. Atsakė: — na, gi jos veikia nieko nedirba, o pavargo gerai, tai ir tunka. Be to, čia vyrai prisilauko savo ypatingo skonio. Gražuolėmis laikomos tik storos ponios ir panelės. Ach, galėtume mes iš Amerikos čia prisijusti nemažai tokių gražuolių. Būtų jos čia laimingos, nereikėtų kankintis, kaip tuos lašinius nusiskusti. Na, bet saloje matyti labai apsciai vaikų. Matyt, kad salos gražuolės, neturėdamos ko kito veikti, rūpestingai atlieka nors tą Viešpaties skiriamą pareigą"...

Apie Hawajų madų eleganciją: — "Bet kagi, moterims mada yra karalienė, kurios įsakymų akiai klausosi. Ir taip einama nuo vieno kraštutinumo į kitą: kartais gėvėse vaikščiodavo beveik nuogos, tai "bikini" laikai, o dabar apsitabaliosios, kaip statinės, ir tai vadinasi muu-muu laikai".

Trumpa drūta hawajiškių šokių kritika: — "Visur ro-

domi tautiniai šokiai ir dainuojamos tautinės dainos. Skamba jos beveik vienu, ir kas juokingiausia, kad Hawajams tas "tautinės dainos" dabar daugiausia parašo amerikiečiai poetai ir kompozitoriai... O tautiniai šokiai tai jau kiekvienam žingsny. Jų idėjos mėginamos perduoti rankų išraiškomis, visokiais mosikavimais, — tai neva perduoda dainos ar šokio prasmę. Prie rankų dar atitinkamai pakraipoma ir žemutinė kūno dalis, — tai, vadinasi, ir ji reiškianti šokio "idėja"... Bet tik kai prie hawajiečių šokėjų kartais prisideda kokia šokėja iš Tahiti, tai tuoj matyt skirtumas. Tokia tai bent sukečia "gyvumą", na, ne vienam žiūrovui ir įvairias "idėjas"....

Viena išvada iš San Francisco kiniečių kvaralo: — "Bet mes (t. y. lietuviai) per daug minkštakauliai ir gal minkštadvasiai, o daugelis ir minkštasmegeniai: mes negerbiame savo kilmės, savo tautos ir savo kalbos užtenkamai. Azijatai kiniečiai čia mums nušluostė nosį ir duoda pavyzdį, kaip garbingas ir sveikais galvojantis žmogus laikosi savo kilmės, tautos ir kalbos".

Kaip sunku lietuvių beatkraptinti: — "Lietuvių tauta nyksta ne dėl to, kad ją tėvynėje kiti slėgė ir lietuviškumą naikino, bet kad mes patys savo lietuviškumą naikiname ten, kur niekas neslegia ir nebūtina jo išsižadėti. O dabar Amerikoje turi ilgai krapštyti, kol atkrapštai, kad štai tas ar anas nelietuviškai pasivadinęs žmogus yra gryniausios lietuvių kilmės"...

Apie Lozoraičio ir kitų lietuviškų svečių sutikimą Amerikoje: — "O kaip mes laikėmės, kaip į jų vizitą atsakėme? Gi taip, kaip pa-

gal aną lietuvišką patarlę, — kaip tie, kurie dar žemę knisa"...

Apie vieną iš bauriausių lietuviškų hipokrizijų: — "Buvau daugelyje vaišių svetur, žinau, kad čia Amerikoje mes visi ir kone kas savaitgalis taip pasivaishiname. Tuoj ant stalo atsiranda gėrimai, ne tik vietiniai, bet ir užsieniniai, sakykim, mažiausia už kokią \$20.00. Eina puikiai paruošti valgiai, taip pat už 20 ar 30 dolerių. Bematant suvartojamas pusšimtis ar daugiau dolerių, neverkšlenant, ašarų neliejant, nesigailint, neprašant... Bet dažnas toks tautietis Lietuvos ar jos kultūros ugdymo reikalams neaukoja nieko arba tik kokią vieną dolerį, ir dar po labai ilgo prašymo, vis kažkaip pasiraikydamas, dejuodamas... Tai juk faktai, ir liūdna žiūrėti į tokią mūsų hipokriziją".

Apie lietuvių laikraščius ir pelų maišus: — "Lietuvių laikraščiai yra mūsų gyvenimo ir mūsų dvasios tikrieji veidrodžiai. Kai į juos pažiūrėję juos peikia, tai juk pažiūrėjote į savo pačių veidą ir jį patį tuo vertinate... Gal mums nereikia tiek daug laikraščių ir žurnalų, bet keletą turime išlaikyti tokių, kurie nerodytų mūsų dvasinės ubagystės. Jei mes neparemiame savo laikraščių, bent juos gauname iš prenumeruodami, tai kokie mes lietuviai? Ne lietuviai, o pelų maišai, tinkantieji tik maišyti į svetimų karvių putrą. Užtat ir maišo mus".

Apie turtingo ir gerai įsikūrusio lietuvi savybes: — "Jei turtingas lietuvis savo geros knygos ar laikraščio nebegali (t. y. nebenori) užsisakyti, — tai koks jis lietuvis, koks tas jo "lietuviškumas"? Nebūkime vaikais, juk tai labai aišku visiems".

Ir pagaliau apie liurbius, kurie vis nemoka prisiskuti

Vilnius dabar: Valst. Filharmonijos rūmai.

MONTREALIO AKTORIAI MARGUČIO BANGOMIS

Kas atidžiau seka lietuvių teatro pasireiškimus šioje Atlanto pusėje, turbūt, negalėjo nepastebėti, jog praėjusiais metais žymesnieji lietuviškos scenos įvykiai nepasitenkino Chicago. Clevelando lietuvių dramos sambūris išleido Al-

girdo Landsbergio Penkis Stulpus Turgaus Aikštėje; Chicago — to paties autoriaus Vėją Gluosniuose, o Montrealio lietuviai teatralai — Balio Sruogos Milžino Paunksmę. Paskaitęs įvairios lietuviškos spaudos atsiliepimus apie spektaklius, statytus Dirvos ir Montrealio padangėse, nevienu teatro mėgėjas, regis, trokštų juos išsvysti ir vadinamoj Amerikos lietuvių sostinėje. Tačiau šisai noras kažin ar bus išgirstas. Priežastis? Ji aiški ir trumpa: nuotoliai, lėšos ir dar keli su teatro veikla surišti nežinomieji.

Neteko šias eilutes rašančiam matyti Clevelando lietuvių trupės darbų, bet, ir nemačius jų, ima džiaugsmas, jog Petro Maželio teatro trupė išdrįso atitolti nuo įprastinio mūsų publikos skonio, nesuabejojusi mums nekonvencionalia forma pristatyti Landsbergio Stulpų.

Tolimojo Montrealio lietuvių aktorių kolektyvas sausio mėnesio 11 dieną Chicago ir Montrealį skiriančią nuotolį nugalėjo ant rą kartą. Pirmas Montrealio laimėjimas teatrą mėgstančios Chicago publikos akyse tapo pasiektas 1957 metų rudenį, kada Rašytojų Draugija Birutės Pukelevičiūtės bei Kazio Veselos vedamą grupę pasikvietė su scenai pritaikytu Bo-rutos Baltaragio Malūnu. Ir

tada Montrealio kolektyvas, prisimenant kai kurias sąlygas, Chicago publikai parodė stebėtinai ansamblinį spektaklį mūsųose kažkodėl prisibijoma koncertine forma. Todėl gruodžio 7 dieną (Milžino Paunksmės premjeros data) norėjosi gyven-ti Montrealyje.

Bet, jeigu Montrealio Lietuvių Teatras ir nesilankys lietuviškos Amerikos centre, montreališkės Milžino Paunksmės skonis bus buvęs pajustas sausio mėnesio 11 dienos Margučio radijo programoje. Tą sekmadienį pradėjo šeštąją sezoną Chicago šviesos vedamas Pelkių Žiburėlis, literatūrinė radijo valandėlė, iš magnetofono juostos perdavusi Balio Sruogos dramos ištrauką.

Šias pastraipas knieti baigti klausimu. Gal ir ne visai taktiškai, gal ir ne visai kukliu. Ar atsiras asmuo arba asmenų grupė, kuri arba kuris, vistik, tokiems nekasdieniškiems teatro pasireiškimams, kaip Sruogos Milžino Paunksmė ir Landsbergio Penki Stulpai Turgaus Aikštėje suteiks progos tapti ne vienkartiniais, ne uždengtais tik vienos kolonijos uždanga? Ar mūsų kultūros likimas bei išlaikymas (nemie-la vartoti tik tai žodį) ir toliau bus matuojamas tautinių šokių šokėjų ir liaudies dainų dainuotojų skaičiais? (aa)

PORTRETAS

HENRI TROYAT

(5)

Vieną vakarą, kai jis, iki kraštutinumo įnervintas freskų grimasų, žingsniavo iš kampo į kampą, jūroje kilo stipri audra. Šviesa užgeso. Žaibai krūpiojo pro langus ir plakė ugnimi sienas, kuriose vaigėnosios tos klaidios kaukės. Žaibų krūpiojime Oskarui Malvoisinui pasirodė, kad visi tie pavidalai atsipalaidavo nuo sienų ir kambaryje atgavo jėgą ir gyvybę. Jie judėjo, peržengė realybės netekusias sienų ribas, veržėsi į jį su savo galvomis, iš kurių tryško kinkanantys sapnai, savo rankomis, akimis, dantimis. Iš Oskaro Malvoisino krūtinės išsiveržė klaidus šauksmas, ir jis išbėgo iš kambario. Lauke, terasoje, kurio krito čiažius lietus, jis sustojo. Jo viduje rausėsi nemalonūs baimės jausmas. Jo dantis tarškėjo. Ir pro liūtį jis jautė šurpų šuoliavimą, kuris dundėjo nuo akmeninių dribtuvės grindų. Išsilaisvinusios pragaros išvisos salėje šokė raganų subatą. Jos siūbavo, sukosi ratu, ir jų kūnai susikibdavo bauriausiomis formomis.

Apacioje, sodžiuje, lingavo stogai nuo kaukiančios audros. Jūra vertė krantan savo langas ir viską slopino jos dundėjimas. Medžiai trioškėjo. Vienaime lange pasirodė šviesa. Oskaras Malvoisiną skubiai persižegnojo ir prisiekė, kad daugiau nebekelsias kojos į tą baisią dirbtuvę. Keturi mėnesius išlaikė žodį.

Po keturių mėnesių jis paliko pakrantę ir išvyko į Paryžių, kur jo reikalų vedėjas buvo skubiai jį iššaukęs. Vėl grįžęs į "Penatus", buvo kitas žmogus. Ir tik

dėlto, kad jau nebebuvo vienas. Jį lydėjo jauna moteris, kurią prieš dvi savaites buvo vedęs.

Ji buvo tokia graži ir švelni, kad Terrats-Les-Flots gyventojai, kurie buvo jautrūs grožiui, Oskarui Melvoisinui atleido visus ankstesnius įžeidimus. Apie jį buvo kalbama:

— Jam trūko žmonos. Dabar jis susipras. Iš kiek nori lažintis, kad ji jį užkaišins dėl tų visų baurių, kurias jis yra nutepliojęs?

Ir tikrai, mažoji Lucienne atrodė esanti žavi moterėle. Ji turėjo siaurą, pablyškusį veidą su žaliomis akimis, kurios ties smilkiniiais siaurėjo, vyšninę burną ir auksinius plaukus, kurie šydu krito ant pečių. Oskaras Malvoisiną buvo mirtinai įsimylėjęs savo žmoną. Ji jungė visas geras savybes, kurių jis ligšiol buvo veltui ieškojęs. Jei ji būtų pareikalavusi, jis, stengdamasis jai įsiteikti, būtų mielai paaukojęs dirbtuvės freskas. Tačiau ji žavėjosi jomis. Ji kalbėjo jam:

— Keista, mielas, kad ir aš, stebėdama žmones, pirmiausiai matau jų sielas.

Vieną dieną ji paprašė nutapyti jos paveikslą. — Aš nenorėjau tau to siūlyti, — tarė Malvoisiną, — nes bijojau, kad kuriuo nors nevykusiu atidengimu tave įžeisiu. Bet kai tu pati prašai...

— Ar tu manai, kad aš turiu klaidų? — paklausė ji, kokeriškai šypsodamasi.

— Ne... Bet galbūt kokią nekaltą savybę, kokią žavią klaidą, kuri vis dėlto pasirodys drobėje...

— Ar tu bijai?

— Ne. O tu?

— Jokių būdu.

— Tad prie darbo! — linksmai sušuko jis.

Ir, pasodinęs savo modelį, jis pasirinko geriausią drobę, geriausius teptukus, kad pradėtų paveikslą, kuris turės būti jo geriausias kūrinys.

— Pagaliau, — tarė jis, — aš nutapysiu vieną tyrą sielą, kuri paguos mane po visų tų, kurias pažinau.

Lėtai slinko anglis drobe, brėždama veido ovalą ir žavius plaukų kontūrus. Tačiau, vietoj sekusi idealią liniją, anglis žymėjo storą pagurklį, smailius, išsikišusius skruostus ir tris suveltus plaukus. Oskaras Malvoisiną, giliai sumišęs, nutrynė iškraipytus bruožus ir pradėjo, pirštais stipriai apgiaužęs anglį, iš naujo. Tačiau ir vėl negalėjo nieko kita, kaip tik pakartoti tas pačias baisias linijas. Sukandęs dantis, darbą tęsė toliau.

— Ar tu patenkintas? — paklausė Lucienne po valandėlės. — Ar aš panaši? Ar aš graži?

— Netrukdyk manęs, — atsakė dusliu balsu.

Ir griebėsi teptuko. Tačiau netrukus šalin numetė teptuką ir paletę.

— Šiandien negaliu dirbti, — pasakė. — Esu nervingas.

— Parodyk man paveikslą.

— Dar nebaigtas.

— Tai nesvarbu.

Tačiau jam dar nespėjus susivokti, ji staiga pašoko, pamatė paveikslą ir suriko:

— Kaip baisu! Ar tai turiu būti aš, ta sena moteris, gašlia burna, traiškanotomis akimis ir pagurkliu? Tai tokią tu mane matai ir taip mane myli?

— Nesikarščiuk, mieloji, — mikčiojo jis. — Rytoj nupiešiu geresnį.

— Aš tikuos!

Visą vakarą ji pyko. Oskaras Malvoisiną buvo pilnas nerimo. Ar tikrai Lucienne turėjo visas tas klaidas, kurias liudijo paveikslas, ar jis apsiavylė, bandydamas įsiteikti jį jos sielą? Kuo jis turėjo abejoti: savo žmona ar savo meniniais sugebėjimais? Jis karštai troško, kad būtų jo žmonos tiesa.

(Bus daugiau)

Detroito lietuviai oro skautai sueigos metu studijuoja lėktuvų modelius. Nuotraukoje iš kairės: A. Plečkaitis, V. Baukys, D. Dulaitis, R. Sukauskas, Š. Liškauskas klausosi draugininko J. Šostako aiškinimų.

A. Plečkaičio nuotrauka.

IŠ SKAUTŲ GYVENIMO

• Brolijos JAV Vidurio Rajono vadeiva sktn. A. Banionis išsiuntinėjo rajono vienietams aplinkraščių Nr. 11. Prieš kurį laiką turtams buvo išsiuntinės skiltininkų ir draugininkų kursų instrukcijos. Šį kartą duodama pavyzdinė skiltininkų kursų programa, kuri apima 6 sueigas būkle, vieną sueigą būkle ir lauke ir vieną iškylą gamton, viso aštuonias sueigas. Tokie kursai užbaigiami vasaros stovyklose arba rajono vadovų stovyklose. Apie vedamus kursus vietovės informuoja vadeivą, kartu prisiųsdamos jam kursų programas ir lektorių pavardes. Raginama atkreipti dėmesį į draugininkų lavinimą — kursus. Kartu su aplinkraščiu išsiuntinėta s vadovų lavinimo temų sąrašas — viso 20 temų. Temas vadovams paskirstyti pavedama tuntininkams.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS TALKA

Lietuvių Enciklopedijos Leidykla skelbia p a s k u t i n ė Lietuvių Enciklopedijos Talką nuo 1958 m. spalio 15 d. iki 1959 m. balandžio 15 d. Talkos metu naujai L. E. užsisakiusieji gaus dovanų knygomis.

Užsisakę L. E. nuo 1958 m. gruodžio 15 d. iki 1959 m. vasario 15 d. gaus pilną V. Krėvės Raštų rinkinį (6 t.). Ir visi tie, kurie užsisakys nuo 1959 m. vasario 15 d. iki 1959 m. balandžio 15 d., gaus Lietuvos žemėlapi ir Jono Balio Lietuvių Dainos Amerikoje.

Išėjusius L. E. 15 tomų naujieji prenumeratoriai gaus išimokėjimui jų pageidautomis sąlygomis, o už naujai išeinančius toms, kurių bus dar 12-13 t., moka už kiekvieną išeinantį tomą. Vieno tomo kaina JAV \$7.75, visur kitur — \$8.00.

Lietuvių Enciklopedijos leidimas nėra kieno nors asmeninis reikalas, bet visų lietuvių sutelktinių pastangų vaisius, nors, de-ja, tik laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių pastangos už savo kultūrą ir lietuviškumą išlaikymas, šandien tapęs ir besąlyginės laisvinimo kovos dalimi. Šandien jau jokia paslaptis, kad pradėjus leisti išsibarsčiusiems pasaulyje lietuviams L. E., Maskva susirūpino, ją puolė ir iškoveikė, o norėdama nuraminti okupuotą Lietuvą suteikė jai teisę išsileisti susovietintą enciklopediją lietuviškai. Tą pažadą davė vien tik lietuviams, bet, kaip įprasta, pažadas liko pažadu ir Lietuvoje turėjusi pasirodyti sovietiška enciklopedija jau numarinta Maskvos okupacinėje cenzūroje. Šis Maskvos rūpestis ir nuolatinis L. E. puolimas rodo, kokią milžiniškai lietuvišką darbą šandien mes iš-eiviai atliekame. Ir tikrai, mes ja galime didžiuotis, nes tik vie-ni lietuviai, išsiblaškę po visą laisvą pasaulį, leidžia bendrąją enciklopediją su gausia lituanis-tika. Kito tokio atsitikimo dar nėra pasaulyje. Mes darbą dau-giau kaip įpusėjome, tikime ir iki galo ištesėti.

• Gruodžio 26-28 d. Bas-čio vasarvietėje prie Pe-waukee ežero, Wis. buvo Akad. Jūrų Skautijos Korp! Gintaras žiemos stovykla. Viso stovyklavo per 50 kor-porantų, vyresniosios jūrų skautės gintarės ir svečiai. Savaitgalio stovykloje sli-dinėta apylinkės kalvose bei smagiai pasičiuožta ežere. Be to, Basčio svetainėje bu-vo pravestos paskaitos bei diskusijos. Lektoriais ir pranešėjais buvo Dr. J. Ag-linskienė, E. Šimaitis, V. Jucevičiūtė, A. Šlapkauskas, D. Rutkaitė ir K. Butkus. Humoristiniai daly-kais pasižymėjo K. Butkus, E. Šimaitis ir S. Lukauskas. Stovyklą sveikino vyr. sktn. O. Zailskienė, ASS Chicagos skyrius, stud. ateitininkai ir kt.

• Gruodžio 28 d. Jaunimo Centre Chicagos jūrų sk-tėvų k-tas surengė nuotai-kingą eglutę jūrų skautijos atžalynui — ūdrytėms ir bebrukams. Jaunieji kartu su tėvais gerėjosi įdomia programa, džiaugėsi gauto-mis dovanomis bei vaišėmis, o taip pat padainavo bei pa-šoko apie eglutę. Nuoširdus dėkui rengėjams už tą pui-ką šventę, o tėvams už at-silankymą ir kartu su vai-kais taip gražiai praleistą vakarą.

• Chicagos jūrų skautų-čių taut. šokių grupė "Ne-ringa" gruodžio 20 d. Roose-velto U-to kalėdiniame po-būvyje pašoko keturis tau-tinius šokius. Grupės vado-vas Ks. Aleksūnas prieš šokius paaiškino amerikie-čiams studentams lietuviš-kųjų šokių prasmę ir sim-boliką. Mūsiškiai žiūrovų buvo entuziastingai priimti bei apdovanoti gėlėmis.

Ir taip būna...

Pert Campbell stovyklos viršininkui pabaigus padė-ką kariams už nemokamą įrengimą suolų, pasigirdo braškėjimas ir su dideliu triukšmu griuvo šimtas ka-rių. Tačiau laimingai, nes nė vienas nebuvo sunkiai sužeistas.

Mielas Lietuvi, mes kviečiame Tave įsijungti į L. E. prenu-matorių eiles ir tuo pačiu būti mūsų pradėto darbo dalininku. L. E. leidžiame visi sutelkti-nėmis pastangomis, ją leidžia-me visi bendra talka. Todėl ir ją baigus, visas mūsų pasidi-džiavimas ir būsimų kartų įver-tinimas priklausys visiems: lei-dėjams, redaktoriams, talkinin-kams ir prenumeratoriums. Laukiame atsiliepiant.

Lietuvių Enciklopedija
265 C Street
So. Boston 27, Mass.

SANTARIEČIŲ GYVENIME

Red. R. MIEŽELIS

Vatikano problema

Neitikėtina žinia, pasiro-džiusi per Kalėdas spaudoje, apie Lietuvos atstovy-bės teisų galimą pažeidimą Vatikane — sukėlė kiekvie-no lietuvių širdyje susirū-pinimą. Šandien jau lietu-vių visuomenė pasitiko skaudųjį faktą, kad dėl ne-išaiškintų priežasčių mūsų nepriklausomos valstybės atstovo diplomatiniai kren-dencialai nebuvo priimti. Stovime prieš faktą, kuris yra pažeidęs kiekvieno tau-raus lietuvių jausmus; su-krėsti dvasiškai, nes pasi-jutome skaudžiai paliesti. Lietuvos laisvę simbolizuojanti atstovybė yra pavojuje, nėra jokios abejonės, kad jos atstovo nepriėmi-mas nieko kito nebesako, kaip galimą šios atstovybės panaikinimą.

Kietas gyvenimas verčia realiai žvelgti tikrovei į akis. Nors ir kaip yra ne-malonu, bet ne laikas save apgaudinėti. Yra netikslu skaityti spaudoje žinias ir save raminti, kad atstovo nepripažinimas nereiš-ki a mūsų atstovybės uždarymą.

Į tokius raminimus tega-lime atsakyti, kad Vatika-ne galime turėti atstovybės namus, bet jei neturėsime ten pripažinto atstovo, tie namai liks mirusių vėlių pa-stogė.

Nevieta ir nelaikas dabar aiškintis, kuriais keliais tu-rime kreiptis į Vatikaną. Ar mes eisime per Vliką, Altą, Talką, ar spontaniš-kai reaguosim, tas nesuda-ro jokio skirtumo. Šandien reikia veikti greitai, ramiai, rimtai ir griežtai.

Jeigu lietuvių visuomenė išeivijoje buvo bet kada pa-statyta prieš tautinio susi-pratimo demonstravimą, tai dabar jina tai gali įrodyti darbu. Nepriklausomos Lie-tuvos valstybinio tęstinumo klausimas yra pavojuje, nes Vatikano įvykių išsispren-dimas gali turėti įtakos ir į kitų Lietuvos atstovybių likimą.

Nesuprantamas buvo kai kurių bandymas nudelsti lietuvių visuomenės reaga-vimą. Turime džiaugtis, kad daugumas jaunimo ir visuo-meninių organizacijų bei plačioji visuomenė jautriai reagavo ir laiškais bei tele-gramomis išreiškė gilų su-sirūpinimą laisvos Lietuvos teisų pažeidimu. Parodė-me, kad mokame ginti mums priklausomas teises. Savąja reakcija mes nepa-žeidėme šventojo Sosto re-liginių jausmų ir autorite-to, bet reikalavome, kaip ir iš visų kitų pasaulyje rei-kalausime, savo šventų lais-vės teisų gerbimo. Tai ne-buvo kišimasis į svetimos valstybės teises, nes Baž-nyčia apima visus tikinčiuo-sius pasaulyje, ir lietuviai, būdami didesne dalimi tos Bažnyčios nariai, jaučia pa-reigą jiems daroma skriaudą išreikšti.

Į galimus priekaištus, kad pavėlavome ir nieko ne-padarysime, atsakome, kad niekad nėra vėlu laisvės principų kovoje, o prieš is-toriją liksime teisūs, kad atlikome tai, ką mūsų jė-gos leido. O ir ateinančios žinios iš Vatikano rodo, kad greita ir gausi lietuvių re-akcija turėjo teigiamų pa-sekmių.

Lietuvių Studentų San-taros ir šviesos Federacija pareiškia, kad ši organiza-cija protestavo ir protes-tuos prieš Vatikano valsty-bės bandymą laisvos Lietu-vos teises pažeisti, ir išreiš-kia viltį, kad ši giliai lietu-vių tautą palietusi skriauda bus Vatikano atitaisyta.

Valdas Adamkavičius

*

• Lietuvius palietusiuose Vatikano įvykiuose gal grei-čiausią susiorganizavimą ir susiorientavimą padėtyje parodė jaunimo organizaci-jos. Kol dar buvo ruošiamasi šaukti iniciatorių susirin-kimus nutarti ką daryti, jaunimo vardu telegramas į Vatikaną jau buvo išsiun-tęs Jubiliejinės Akcijos Jau-nimo Komitetas, Santaros šviesos Federacija, Lietu-vių Studentų Santara ir kitos jaunimo organizaci-jos. Chicagoje sušaukta organizacijų atstovų susi-rinkime visiems besiskun-džiant žinių stoka iš Romos, ten pat dalyvavę Santaros atstovai nutarė paskambinti į Romą ir dešimties mi-nučių bėgyje iš Lietuvos Diplomatinijos šefo Min. Sta-sio Lozoračio gavo vėliau-sias informacijas ir instruk-cijas skubiai ir skaitlingai veikti Vatikano telegramo-mis. Valdo Adamkavičiaus

referuotas šis pasikalbėji-mas susirinkusiųjų buvo priimtas su dideliais ploji-mais. Atrodo iki to laiko nebuvo žinoma, jog šiame dvidešimtame amžiuje eg-zistuoja tokia susisiekimio priemonė kaip telefonas (tarp kitko kainuojas, kal-bant su Vatikanu tik 12.50 dolerių už pirmas tris mi-nutes...).

Į to susirinkimo išrinktą Chicagos lietuvių komitetą protesto akcijai vesti sekre-toriaus pareigoms įėjo Val-das Adamkavičius. Sausio 4 d. įvykusiame masiniame Chicagos lietuvių susirinki-mui sekretoriauti buvo pakviestas Valdas Adam-kavičius.

New Yorke lietuvių susi-rinkimą sušaukė jaunimo organizacijos Lietuvių Stu-dentų Santara, Studentai Ateitininkai ir Akademini-s Skautų Sąjūdis.

• Santaros Urbanos sky-rius buvo surengęs Algimant Mackaus poezijos po-pietę. Popietę atidarė sky-riaus pirmininkas Kęstutis Paulikas, poetą susirinku-siems pristatė Leonas Nar-butis. Popietę susidėjo iš keturių dalių, kurių metu buvo duoti net dvidešimt keturi eilėraščiai. Visi eilė-raščiai buvo labai šiltai su-tikti. Reikia pastebėti, kad poetas Algimantas Mackus puikiai moka klausytojams perduoti savo eilėraščius.

Popietę gražiai pajvairi-no nelietuviškoje aplinkoje studijuojančių akademikų gyvenimą.

TORONTO

ATSTATO TORONTO LIETUVIŲ VIENYBĘ

Lietuvos Nepriklausomy-bės 41 m. sukakties minė-jimo ir pravedimo reikalai jau kuris laikas gyvai ap-tariami įvairiuose susigru-pavimuose.

Sausio 11 d. Vasario 16-sios reikalu įvyko LB To-ronto apylinkės Tarybos po-sėdis, kuriame opiausias klausimas buvo, tai šven-tės lėšų paskyrimo reikalas. Buvo trys pasiūlymai: a) visas šventės pelnas skirti vietos lietuviybės išlaikymo reikalams, b) Tautos Fon-dui ir c) leisti Nepriklauso-mybės ir Tautos Fondams pasistatyti atskirus staliu-kus prie įėjimo. Balsuojant už pirmąjį pasiūlymą pasi-sakė 10, už antrąjį — 6 ir pastarąjį — 4.

Šis nutarimas vėl atstato lietuvių vienybę minint Lie-tuvos Nepriklausomybės šventę ir yra svarbus posū-kis bendruomenine linkme.

*

Choras Varpas savo 6 m. sukakčiai paminėti ruošia koncertą Prisikėlimo para-pijos salėje sausio 24 d.

*

Lietuvių Tautinės S-gos skyriaus metinis narių su-sirinkimas įvyks Lietuvių Namuose sausio 25 d. 3 val. po pietų.

Valdyba pageidauja, kad nariai susirinkime gausiai dalyvautų ir prisidėtų prie svarbių reikalų aptarimo.

SVARBUS PRANEŠIMAS DOVANŲ

PAKETŲ SIUNTĖJAMS Į U.S.S.R.

Mes džiaugiamės galėdami pranešti, kad nuo

1959 m. sausio 1 d.

jūs galite dovanų paketus į USSR siųsti

SUMAŽINTOMIS KAINOMIS.

Nauji tarifai ir kainos pertvarkytos, kad atpigintų ir pagreitintų siuntimą ir pristatymą, o taip pat pagerintų bendrą patarnavimą.

Norėdami pasinaudoti šiuo nauju kainų patvarkymu, siųskite savo paketus į bet kurią iš šių penkių firmų, kurios yra vienintelės, leidžiamos tvarkyti tokį siuntimą.

KAINOS IR MOKESČIAI VILOSE VIENODOS.

Prašome, užeikite į bet kurią iš šių firmų informacijai šiais adresais:

Package Express Co. & Travel
Agency, Inc.
1530 Bedford Ave.
Brooklyn 16, N. Y.
Tel.: INgersol 7-7272

Central Parcel Service, Inc.
220 So. State St.
Chicago 4, Ill.
Tel.: WABash 2-9354

Union Tours, Inc.
1 East 36 Street
New York 16, N. Y.
Tel.: MUrray Hill 6-1155

General Parcel & Travel Co., Inc.
135 West 14 St.
New York 11, N. Y.
Tel.: CHelsea 3-2583

Globe Parcel Service, Inc.
1991 Broadway
New York 23, N. Y.
Tel.: LYceum 5-0900

Darbai ir Vardai

JUOZAS ŽILVINAS

Darbai

• Pasaulinio Lietuvių Bendruomenės Seimo didysis koncertas New Yorko Carnegie Hall, sukėlęs priešingų nuomonių spaudoje ir visuomenėje, tiek meninių, tiek propagandinių atžvilgiu nepateisino rengėjų sudėtų vilčių.

Dabar, paskelbus seimo pajamų ir išlaidų apyskaitą, galima pasakyti, kad ir finansiniu požiūriu koncertas nepavyko: šio didžiojo koncerto nuostolius padengė seimo ženkliai, banketas ir... kamerinis koncertas. Taigi, nei dainos, nei naudos kaip reikiant...

• "Draugas" kelia į padanges Stasį Piežą, kad tas amerikinėje spaudoj recenzavo lietuviškų pasakų rinktinę "Lithuanian Folk Tales". Tai mažas žygis, palyginus su tuo, ką nuveikė knygos sumanytojas Stepas Zbarskas, ruošdamas šią rinktinę ir surasdamas amerikietį leidėją. Knyga susilaukė antros laidos, ir tai yra dar vienas įrodymas, ką privati iniciatyva gali padaryti visos tautos labui. Šitai laikraštis turėtų pirmoje eilėje akcentuoti.

Vardai

• Lietuvoje leidžiamas žurnalas "Svyturys" pripažįsta, kad Vyt. Rimkevičiaus romanas "Studentai", kurį tam tikru požiūriu galima lyginti Boriso Pasternako "Daktarui Živago" ir kurio bolševikų cenzūra neišleidžia į užsienį, yra knyga, dėl kurios "pastaruoju metu dažnai įsiliepsnoja ginčai... Tai reiškia, kad autorius pasirinko aktualią ir svarbią temą"...

• Dailininkė Ada Korsakaitė patraukliai iliustravo padavimų ir legendų rinkinį "Karaliaus vainikas", kurį netrukus išleidžia Gabijos leidykla; knyga šiuo metu yra išsiųsiama...

• Birutė Zalagaitytė, kuri pereitą vasarą, startuodama už Sov. Sąjungą, tapo pasaulinė ieties metimo čempionė, šiam laimėjimui buvo paruošta žymaus Nepriklausomos Lietuvos sportininko Leono Puskunigio, kuris drauge su kitais lietuvišiais intelektualais buvo kalintas Stuthof kace...

• Brazilijoje gyvenanti Karolė Pažeraitė baigia rašyti romaną "Svetimi vėjai" ir ieško leidėjo; jos Vokietijoje išleistas "Liktūnas" turėjo pasisekimą...

• New Yorko amerikiečių spauda labai vertina lietuvių kilmės aktorį John Gielgud, rečituojantį Šekspyro "Ages of Man" viename Broadway teatre...

• Lawrence Harvey, taip pat lietuviško kamieno atžala, pereitą savaitę New Yorko, tos pačios amerikiečių spaudos žodžiais, davė "briliant interpretaciją" Šekspyro dramoje "Henry V"; netrukus naujas britų filmas "The silent Enemy", kuriame Lawrence Harvey vaidina sovietų nudaigotą britų narą ltn. Crabb, pradedamas rodyti New Yorko kino teatruose...

• "New York Times" perėjo sekmadienio laidoje išspausdinti Vytauto Valaičio (Akron, O.) foto nuotrauką, už kurią jam buvo suteikta pirmoji U. S. Camera kon-

kurso premija — naujas automobilis.

Krislai

• "Moterys reikia daugiau miego, nei vyrams", — pareiškė Miegale "Darbininke" (ką gi, su tokiu autoritetu reikia sutikti)...

• Ir dausose kaip ir ant žemės, anot prof. Kazio Pakšto: "Išlakėm padoriai ir išsiskirstėm nakvynės" (Ekspedicija dauso s n a, "Draugas")...

• "Moterys gali atsigausti tokioje Lenkijoje: visi lenkai bučiuoja ranką, nesvarbu, ištekęs ar ne" — Salomėja Narkėliūnaitė "Drauge" (štai, kas traukė Salomėją užjūrį).

• Nugirsta rūkioj tarp: rūkyti cigaretę su filtru yra tas pat, kaip bučiuoti moterį per šydą.

Magaryčios

Du paaugliai žiūri per tvoros plyšį į nudistų koloniją.

— Ką matai? — klausia nekantriai vienas.

Iš mokslo kalvės

BANDO IŠGELBĖTI SPINDULIŲ AUKAS...

"Jie" yra Paryžiaus Curie ligoninėje, antrame radioizotopų skyriaus aukšte, izoliuoti keistoje atmosferoje. Gydytojai ir tarnautojai prie jų artėja, tik apsilvilkę šviežiai sterilizuotus chalatus ir kaukėmis prisidengę burnas. Mažiausias mikrobos, patekęs ligonių aplinkon, net užsikrėtimas paprasta sloga, gali būti lemtingas penkiems jugoslavų mokslininkams, kurie dėl nelaimingo įvykio Vincos atominiam institute tapo radioaktyvių spindulių aukomis.

Tie penki žmonės, keturi vyrai ir viena moteris, vienas kitam nėra pavojingi, nes juos palietusi spindulių dozė sužalojo tik jų pačių organizmus. Tačiau visa kita gali jiems atnešti mirtį, nes juos bombardavę neutronai sunaikino jų kraujo atsparumą, kuris normaliai atmuša kitų ligų branduolius. Dar vakar jų mirtis ankščiau ar vėliau būtų buvusi neišvengiama. Šiandien jie reprezentuoja didžiausias medicinos mokslo viltis.

Šeštasis mokslininkas, Jivko Vranič, kuris buvo daugiausiai palietas ir nepajėgė pergyventi vidinių ląstelių sugriovimo, vis dėlto galėjo išgyventi dar dešimtį dienų, jam davus smegenų injekciją.

Nepakankamos apsaugos priemonės

Drama prasidėjo Vincos atiminėje laboratorijoje. Tačiau, jei Vakaruose būtų žinomos vos ne visos tokios nelaimės smulkmenos, iš Vincos beveik nesužinota nieko. Tik po 40 dienų didieji Jugoslavijos laikraščiai "Borba" ir "Politika" tegalėjo trumpai pranešti apie Paryžiun pergabentuosius mokslininkus, ir tai — vakarų radijo siųstuvams Jugoslavijos gyventojus jau paimformavus.

Kodėl tas paslapties šydas?

Šeši paliestieji mokslininkai — Bogojevič, Djurdjič, Molesič, Haidukovič, Vranič ir ponja Dugačič — priklausė Vincos atominių tyrinėjimų grupei ir dirbo Stevano Dedijerio, žymiausio jugoslavų atominio mokslininko, vadovybėje. Profesorius Dedijeris yra vieno iš Tito režimo vadų, Tito ir Džilo draugo, Vladimiro Dedijerio brolis. Džilui susikirtus su Titu, Vladimiras Dedijeris ir jo brolis profesorius pareiškė solidarumą Džilui. Vladimiras Dedijeris pateko į nemalonę, o žymusis atomo tyrinėtojas buvo atleistas iš Vincos. Atleidimas buvo kuriam laikui atidėtas, nes Tito tylo mis troško turėti savą atominę bombą ir Vincos labo-

Fantastiškiausi karo uždaviniai 6

AREŠTAS IR IŠTRĖMIMAS

Mano dienos Limoje buvo suskaičiuotos, tačiau aš to dar nežinojau. Mes tęsėme savo karą čia, smokinuoti, su stikleliais rankose. Gėrėme už tėvynę, mušėmės su anglais. Penki vokiečių laivai — Muenchenas, Leipzigas, Hermonis, Monseratte ir Rakotis — nebegalėjo išplaukti iš uosto. Gavau nurodymą laivus parduoti. Ieškojau interesantų ir radau: Mr. Texter jais susidomėjo.

— Kiek nori už juos? — Pigiai. Po milijoną. Viso penki milijonai dolerių.

— Nupirksiu. Tik man reikia pirma paskambinti į bendrovę New Yorke.

Po poros dienų jis paskambino man:

— Reikalai tvarkoje.

— Kada galiu atsiimti pinigų?

— Po karo, — atsakė Texter.

"Krokodile" įsivėliau į muštynes tarp anglų ir amerikiečių. Amerikiečiai buvo įžeidę karalių Jurgį, ir

iš to prasidėjo. Nuboksavau du amerikiečius karininkus: vieną pulkininką, kitą jo palydovą majorą. Jie buvo JAV karinės misijos vadai Limoje. Po to mes beveik kiekvieną dieną sėdėjome drauge, lošėme ir tarpais kalbėjome apie karą.

— Dar keturios savaitės, — kalbėjo majoras, prasi-dėjus žygiui į Rytus, — ir Rusija bus paklupdyta.

— O tada? — paklausiau.

— Tada ateis eilė anglams.

— O tada?

— Tada jūs būsite karą laimėję.

Amerikiečiai karininkai pasakojo įdomių smulkmenų apie reikmenų trūkumą amerikinėje armijoje, apie mobilizacijos galimybes ir modernių ginklų produkciją. Po praleistų jų draugijoje naktų sėdėjau prie Morzės aparato ir perdavinėjau viską — klaidingas ir tikras žinias, svarbias ir nesvarbias.

Prasidėjo karas su Amerika. Mes likome draugais. Bet abu jankiai visai nebuvo toki kvailei, kaip aš slapčia tikėjau. Jie pradėjo mane įtarinėti. Vieną dieną miesto viduryje mane sulaukė du vietiniai valdininkai,

padidėjo uranijaus atomo branduolių skaičius. Atsipalaidavo milžiniški radiacijos kiekiai.

Nėra įmanoma patirti, kokių mastu spinduliai palietė atskirus mokslininkus, nors tokios žinios jų sveikata besirūpinantiems gydytojams būtų labai svarbios. Iš tikrųjų visi pasaulio atominuose centruose dirbą asmenys nešioja dozimetą, kuris kasdien užregistruoja priimtų spindulių kiekį. Šis aparatas susideda iš filmo arba branduolinės plokštelės, kurios yra jautrios įvairiems spinduliams ir periodiškai išryškinamos. Nelaimingųjų jugoslavų mokslininkų plokštelės buvo spinduliais per-sektintos...

(Bus daugiau)

Geriausieji sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg.,

118 St. Clair Ave., N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

— Ar tamsta sinjoras Gimpelis?

— Taip, — atsakiau. — Ko pageidauosite?

— Turime pakviesti jus į komendantūrą.

— Po pietų, — atsakiau.

— Deja, negalim laukti, — atsakė vienas valdininkų.

— Labai skubu. Turiu įsakymą tamsta areštuoti.

Jie nugabeno mane į keturaukštį tardomųjų kalėjimą. Mano celės kaimynas buvo prancūzas, areštuotas už kontrabandą. Jis buvo labai gyvas ir viso pasaulio kalėjimų patirtį susirinkęs ne iš knygų. Pirmajai pažinčiai jis konservų dėžutėje išvirė kavos. Jis parodė, kaip sudeginti laikraštį be dūmų. Tas triukas vėliau man daug kartų padėjo.

Po kelių dienų gavau advokatą. Sužinojau, kad esu areštuotas, JAV vyriausybei pageidaujant. Kaip šni-pas.

Po trijų dienų buvau SS Shawnee laive. Teksaso policininkai su plačiabrylėmis skrybėlėmis perėmė mane ir kitus išstremiamuosius. Laive mus gerai maitino, leido laisvai vaikščioti. Plaukiant Panamos kanalu, buvome nukraustyti į apačią, kad nematytume karinių įrengimų. Meksikos įlankoje matėme tuziną degančių tanklaivių. Vokiečių povandeniniai buvo juos į šipulus sušaudę. Amerikiniai povandeninių naikintuvai juos zigzagais ir svaide vandens bombas. Mes stovėjome ant denio ir zavėjome. Ir tikėjome galutine vokiečių pergale.

New Orleano uoste buvo taisoma daugybė sužalotų laivų. Atrodė, kad Atlantas tik ir knibžda vokiečių povandeniniais. Iš uosto buvome nugabenti į traukinį ir nuvežti į internautų stovyklą prie San Antonio.

Po septynių savaičių buvau pašauktas pas stovyklos komendantą.

— Sėskite, — pasakė ir pasiūlė cigaretę. — Galite būti išgabentas į Vokietiją, jei norite. Esate Vokietijos pareikalautų internautų sąrašas.

— Tas mane nudžiugino, — atsakiau.

— Bet jums nereikia vykti, jei nenorite. Galite likti Amerikoje, čia dirbti, gauti Amerikos pilietybę. Tuo atveju būtumėte tuoj pat paleistas.

— Ačiū už pasiūlymą, kapitone. Bet aš grįžtu.

Jis ištiesė ranką. Ir jis būtų lygiai taip pat pasielgęs...

Plaukėme švedų linijos laivu. Atlante šiautė karas. Keleiviai dalinosi į dvi grupes: vieni minų bijojo, kiti ne. Mes buvome prašomi įgulai padėti sekti minas, įsisupę į anklodes, sėdėjome ant denio ir demonstravome savo drąsumą. Kartais mina atplaukdavo visai arti ir tik paskutinę minutę nuo jos pasprukdavome į šalį. Daug paprasčiau būtų buvę padaryti jas nekenksmingas, bet mes plaukėme neutralios valstybės laivu, o minų sprogdinimas pagal taisykles yra karo veiksmas. Mina plaukė tolyn. Kas žino, kur... (Bus daugiau)

LOS ANGELES LIETUVIAI

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

A. L. Tautinės Sąjungos skyrius, Lietuvių Tautinių Namų Fondui, vienoje iš Hollywoodo salių, surengė Naujųjų Metų sutikimą. Kada buvo nutarta ir imtasi iniciatyvos ruošti N. M. sutikimą Los Angeles lietuvių tarpe, rengėjai būkštavo apie parengimo tinkamą pasisekimą. Būkštauta todėl, kad tai imtasi iniciatyvos pirmą kartą čia ruošti tokį parengimą tokio plačiu mastu. Reikia pasakyti, kad rengėjų dėtosios viltys parengimo pasisekimui grįžo su dideliu kaupu. Los Angeles lietuviškoji visuomenė taip šiltai reagavo ir taip gausiai atsilankė į ruošą N. M. parengimą, kad rengėjams sudarė didelį rūpestį, kaip visus svečius priimti ir kaip juos kur patalpinti. Iš to, be abejo, kai kam buvo šokių tokių nepatogumų ir šokių tokių nesklandumų. Tačiau Los Angeles lietuviškoji visuomenė tai turi atleisti rengėjams, nes jie nenorėjo atstumti ir tų, kurie atėjo į parengimą, neapsirūpinę iš anksto įėjimo bilietais.

Naujųjų Metų sutikimas praėjo nepaprastai pakilioje ir darnioje nuotaikoje. Nežiūrint į čia paminėtus, palyginti, mažus trūkumus, N. M. sutikimo iškilminga nuotaika nebuvo sugadinta. Visam N. M. sutikimo ceremonijai vadovavo žurnalistas Bronys Raša. Parengime dalyvavo Lietuvos Konsulas Los Angeles Dr. J. J. Bielskis su ponia, prof. Mykolas Biržiška ir daug įvairių profesijų intelektualų, kurių čia nėra galimybės visų ir išvardinti. Kas yra džiugu, kad sutikime gausiai matėsi tiek senųjų lietuvių ateivių ir ypatingai gausiai dalyvavo jaunimas.

Visą parengimo našta nešė skyriaus valdybos nariai su pirmininku A. Latvėnu priešaky. Skyriaus valdybai padėjo jo ir talkininkavo gausus būrys salės puošėjų su dail. St. Makaravičiu, kuriems vadovavo Pr. Skirmantas. Valgių paruošimu ir stalų papuošimu rūpinosi ištisas būrys mielų ponių talkininkių su ponia S. Waitek priešaky. Čia nėra įmanoma išvardinti visų mielų talkininkių ir talkininkų, kurie savo nuoširdžiu darbu padarė taip mielą ir nusisekusi N. M. sutikimą.

Parengimo pasisekimas s parodė, kad rengėjų neapsirikta, Los Angeles lietu-

vių visuomenė šiltai pritarė taip gausiai atsilankydama ir tai yra laidas, kad Tautinės Sąjungos N. M. sutikimai turi virsti tradicija.

Tautinės Sąjungos Los Angeles sk. valdybos iniciatyva sausio 11 dieną, šv. Kazimiero Lietuvių parapijos bažnyčioje buvo atliktos mišios už garbingos atminties Lietuvos Respublikos prezidentą Antaną Smetoną, jo 15 metų mirties sukakties proga.

Juožo ir Onos Mason dukters Rosmarie vestuvės su Walter Krovoza įvyks sausio 31 dieną. J. ir O. Mason yra aktyvūs Tautinės Sąjungos dalyviai ir Lietuvių Tautinių Namų steigėjai, prisidėję savo įnašu.

KUNIGAS JONAS KUČINGIS

Jeigu amžinos atminties pralotas Julius Maciejuskas yra laikomas Los Angeles lietuvių šv. Kazimiero parapijos įkūrėju ir jos pirmuoju klebonu, tai kun. Jonas Kučingis yra energingas ir nepailstantis įkurtosios parapijos ugdytojas.

Los Angeles lietuvių šv. Kazimiero parapijos įsikūrimo data yra skaitoma 1941. VI. 1. Nuo 1947. IV. 11 šios parapijos klebonu yra kun. Jonas Kučingis. Dvylikti metai jau eina jam vadovaujant šiai lietuvių parapijai. Iš kuklaus isigyto mažo namelio, parapijos nuosavybė dabartiniu laiku užima ištisą miesto bloką, su penkiais namais ir bažnyčia. Tai sunkaus kieto ir energingo darbo pasėka. O tas darbo energijos šaltinis ir yra kun. Jonas Kučingis, 1958 m. gruodžio mėn. 23 šventės savo amžiaus penkiasdešimties metų sukaktį.

Kun. Jonas Kučingis yra gimęs 1908. XII. 23 d. Šnyplių km., Švėkšnos valsč., Tauragės apskrityje. 1929 m. yra baigęs Saleziečių kolegiją. 1937 m. baigė Telšių kunigų seminariją, o 1938-1939 m. studijavo teisę ir pedagogikos mokslus Milano Jėzaus širdies universitete. Buvo šilalės vid. mokyklos kapelionu ir tos parapijos vikaru. Toliau buvo 6-to pėst. L. K. Margio pulko kapelionu, šilalės parapijos klebonu ir Telšių gimnazijos kapelionu. Jau tremtyje 1944-1946 m. vokiečių parapijos klebonas ir Rotenburgo vyskupijos lietuvių tremtinių kapelionas. 1946 m. atvyko į J. A. Valskybes ir, kaip jau minėjo-

VIRSUJE: "Jaunos balerinos", dalyvavusios Maiornio šeštadieninės mokyklos Brooklyne vaidinime, kurias paruošė J. Matulaitienė. Pirmoj eilėj iš kairės: Karilė Baltrušaitytė, Danutė Leveckaitė. Antroj eilėj: Bernardeta Tutinaitė, Aida Palytė, Aušra Kregždytė, Birutė Barauskaitė, Rita Lukošytė ir Danutė Migonytė.

V. Maželio nuotrauka.

NEW YORK

Šaunų užgavėninį pobūvį rengia Neo-Lithuania Korp. ir Liet. Tautinis Akademis Sambūris New York, Liet. Piliečių Klube, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Gros Butrimo orkestras. Pradžią 7 val. vak.

Informacijų reikais kreiptis telefonais: AP 7-9205 (LT Ak. Sambūrio sekretorių J. Mauruką) ir MI 7-7992 (Neo-Lithuania Korp. pirmininką Sperauską).

CHICAGO

Petras Vėbra, kuris yra baigęs skulptūros ir medžio drožybos akademiją Čekoslovakijoje, neseniai pradėjo dirbti vienoje didžiulėje skulptūros įmonėje, kaip projektuotojas ir išpildytojas. Savo projektuose jis yra numatęs įvesti ir lietuvišką tautinį meną.

Petro Vėbros medžio drožybos puošia daugelio lietuvių namus ir naujas bažnyčias. Be kita ko, šiuo metu jis gamina Korp! Neo-Lithuania herbą Bostonui. Šalia meno darbų, jis aktyviai dalyvauja ir visuomeniniame gyvenime, bū-

me, nuo 1947. IV. 11 yra Los Angeles lietuvių šv. Kazimiero parapijos klebonas.

Kun. Jono Kučingio nusakytuose ateities planuose stovi mokyklos pastato statyba.

JUOZO MIKONIO NAMŲ PIRKIMO-PARDAVIMO ISTAIGA

EAST SHORE REALTY

780 East 185th Street
Telef. IV 1-6561. Namų telef. MU 1-2154

Jūsų patarnavimui atidaryta kiekvieną dieną. Mes tarpininkaujame namus įsigyti ten, kur Jūs pageidaujate.

Namų įsigysite — niekad nesigailėsite!

tent, Korp. Neo-Lithuania veikloje. Šiuo metu jis yra ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicagos skyriaus pirmininkas.

Teodoras Papartis, kuris pakabino policijos valdininko blizgančią uniformą į spintą, savo ekonominiame gyvenime užtikrinti įrengė batų taisymo dirbtuvę, įsigiję modernias mašinas ir dabar verčiasi nauja specialybe. Darbus atlieka labai gražiai ir pigiai. Todėl klientų skaičius didelis ir dabar savo dirbtuvę perkėlė į 2645 W. 71 St., Marquette park, kur turi erdvas patalpas. Jis yra aktyvus tautinių organizacijų narys ir Dirvos skaitytojas.

Korp! Neo-Lithuania tradicinį blynų vakarą rengia sausio 11 d., šeštadienį, Pakšto salėje. Bus įdomi programa, o Kanapiniui ir Lašininiui šokant, gros padidintas Balio Pakšto orkestras.

Vytautas Labanauskas dirba vienos didžiulės įmonės įstaigoje ir veža eksporto skyrių. Eidamas Korp! Neo-Lithuania sekretoriaus pareigas, labai kruopščiai atliko savo darbą, tvarkingai vesdamas protokolo ir išdo knygas.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicagos skyrius pakvietė ekonomistą Leonardą Dargį skaityti paskaitą apie kapitalo investavimą. Jo rašomais klausimu straipsniais rodomas didelis susidomėjimas, todėl aktyvūs sausio 25 d., 3:30 val. p. p. į Hollywood svetainėje rengiamą to skyriaus susirinkimą, bus progos suirengti ir asmeniškai pasikalbėti.

Į susirinkimą nariai kviečiami atsilankyti su ponimis. Po paskaitos bus vaišės.

Balfo Chicagos Apskrieties Valdyba vėl pasiuntė pinigų Centrai, papildydama jo iždą. Ši suma, 2,200 dolerių, pasipildė po koncerto, kurio programą išpildė "Varpo" choras.

Iš viso, per praėjusius du metus Chicagos ir jos apylinkių lietuvių Balfui paaukojo 37,788.51 dol. Reikia pabrėžti, kad Chicagos Balfas niekam už darbą neatlygina.

Per tą patį laikotarpį Chicago ir Vasario 16 d. gimnazijai davė pusę sumos, kur buvo surinkta visoje šiaurės Amerikoje.

Juozas Batvila

DETROIT

Vietos Kovo krepšininkai dalyvauja miesto Parko ir Recreation A klasės lygoje. Turėti keli susitikimai baigėsi koviečių nenaudai. Šiuo metu komanda ruošiasi apygardos pirmenybėms Chicagijoje, kurios įvyks sausio 31 ir vasario 1 d.

Šachmatų sekcija išsirinuko vadovu Joną Jurgutį. Sužaidė rungtynes su vietos lenkų studentų klubu,

kurias laimejo 3½—1½. Kovo šachmatininkus atstovavo J. Jurgutis, M. Gilvydis, J. Gilvydis, J. Jurgutis ir A. Gilvydis. Sekcija yra numatiusi visą eilę rungtynių su vietos šachmatų klubais, o taip pat ir keletą išvykų kitur.

L. S. K. Kovo futbolininkai žaidžia Indcor Soccer pirmoje divizijoje. Sekančios rungtynės įvyks sausio 18 d. 3:45 val. prieš Sport Club, o sausio 23 d. 9:45 val. vak. prieš St. Andrews. Visos rungtynės vyksta State Fair Coliseum.

G a s troliuojanti Rusijos hockey komanda įveikė University of Michigan ir Michigan State rinkines santykiu 7:3. Rusai parodė gerą perdavimą ir čiuožimą.

PHILADELPHIA

PROTESTAS VATIKANUI

Philadelphijos visuomenė, susirinkusi sausio 10 d. Lietuvių Banke, pasiuntė telegramą Vatikanui, prašančią palikti daug metų veikusią mūsų atstovybę senomis teisėmis.

IS BENDRUOMENĖS VEIKLOS

Vasario 16 d. minėjime, kuris įvyks vasario 22 d., sutiko dalyvauti ir kalbą paskaityti min. Kajeckas.

Balandžio mėn. 4 d. Bendruomenė kviečia Brooklyn operetės chorą, kuris pasirodys su "Jaunimėliu".

Bendruomenės valdyba deda daug pastangų atgaivinti chorą Philadelphijoje. Chorui didelę paramą žada ir Tautinės S-gos skyrius.

NAUJA BALFO V-BA

Įvykęs sausio 11 d. Balfos susirinkimas išrinko naują valdybą: J. Gečiauskas, J. Lukas, M. Vasiene-Vasiliauskienė, Br. Vaškas-Vaškevičius ir Mrs. Adams.

Susirinkimas, nors ir buvo žymiai skaitlingesnis, bet valdybą sudaryti nebu-

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1775.
REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morkicio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVerglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antrad., ketvirtad.,
penktad.
Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas:
Ofiso REpublic 7-5020.
Namų WAilbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Įėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais:
2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Iš Superior Savings metinic susirinkimo

P e n kiasdešimtam metiniam Superior Savings and Loan Association dalininkų susirinkime, 1959 m. sausio 15 d. vedėjas ir viceprezidentas John T. De Righter pranešė, kad bankas nupirko žemę ir pastatus prie Superior ir Euclid šiaurės vakarų kampo East Clevelande. Superior Savings skyrius įsikūrė šioje vietoje prieš dvejus metus. San-taupos šiame skyriuje yra milijonas keturi šimtai tūkstančių dolerių.

Sklipo ir pastatų kaina yra trys ketvirčiai milijono dolerių.

Šiame pastate yra eilė įstaigų ir krautuvų su gre-tima mašinoms pastatyti aikšte.

Šis pranešimas buvo pri-imtas dideliu pasitenkini-mu.

WORCESTER

SPORTO ŠVENTĖ

Sausio 24-25 d. Worcester-y įvyksta Rytų Apygardos krepšinio ir stalo teniso sportinės varžybos, kuriose dalyvauja New Yorko, Brooklyno, Waterburio, Hartfordo, Bostono ir Wor-cesterio sportininkai. Kō-mandos sportiniam pajėgu-mui išvystyti yra suskirs-tytos į vyrų, moterų, jau-nių ir jaunųjų grupes.

Varžybų iniciatorius yra Worcesterio sporto klubas Vytis, kuriam vadovauja Stasys Prapuolenis.

Sporto rengimo komitetas yra sudarytas iš vietos vi-suomenės veikėjų: Mrs. Kaneb, Dr. Matulionis, A. Dailys, P. Šaloviejus, Dr. V. Vaitkus, J. Venslauckas, A. Milleris, P. Molis, J. Viz-baras, J. Matonis, St. Ma-čys, P. Giedraitis.

Tame pačiame susirinki-me C Paul Sukys buvo vėl išrinktas išdininku, taip pat Joseph Baltrus, Anthony Gray (Gradinskas) ir Frank O'Bell išrinkti į val-dybą.

Buvo pranešta, kad 1958 m. apyvarta peršoko 1947 m. apyvartą dešimtį kartų. 1958 m. padidėjimas pasie-kė \$2,377,899.67.

P e n kiasdešimties metų gyvavimo sukakčiai pami-nėti yra planuojamas didelis dalininkų banketas.

Vasario 16-tos dienos minėjimas

Lietuvos Nepriklausomy-bės atgavimo 41 metų su-kakties minėjimą rengia ALTo Clevelando skyrius. Jis įvyks š. m. vasario mėn. 15 d. 4 val. p. p. šv. Juoza-po mokyklos salėje, E 185 St. ir Lake Shore Blvd. kampas.

Programos meninę dalį išpildys Čiurlionio ansamblio choras, ir Clevelando Moterų simfoninis orkes-tras vadovaujami muz. Al-fonso Mikulskio, bei solis-tai: Juzė Krištolaitytė-Dau-gėlienė, Aldona Stempužie-nė ir Verikaitis. Šv. Mišios už žuvusius ir kovojančius dėl Lietuvos laisvės ir ne-priklausomybės bus laiko-mos vasario mėn. 15 d. 10 val. abiejose lietuvių para-pijų bažnyčiose.

ALTo Clevelando skyriaus valdyba

Stepas Saldauskas, gyvenantis Cleveland, O., prašomas atsiliepti adresu: Sr. Vincas Valatka, c. Cor-neri 3531, Munro, prov. Bs. Aires, Argentina.

Išnuomojamas namas, vienos šeimos, 6 k., netoli šv. Jurgio bažnyčios, Šaukti HE 1-5497. (6)

Jonas Kazlauskas, Dirvos bendradarbis, jau pildo pajamų mokesčius (Income Tax)

pagal susitarimą Dirvos pa-talpose.

Šaukti telefonu — RE 1-7222.

Reikalinga moteris — virėja

Antra pamaina. Patyri-mas.

Joseph Kindler
1265 E. 9 St.
PR 1-4131 (6)

Norintiems mokytis muzikos

I Clevelandą pastoviam gyvenimui atvykęs muzikas Jonas Švedas atidaro savo privačią muzikos studiją. Joje bus dėstoma fortepio-no bei muzikos teorijos da-lykai.

Susitarimui skambinti: LI 1-9094. (k)

J. CIJUNSKAS

LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikro-džius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieina-momis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5166

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atidara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus tais-ymas ir dažymas; mo-torų, stabdžių patikri-nimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. ma-šinos dalių įdėjimas. Parduodami a m ž i n i akumuliatoriai.

24 hours towing.
Dienos tel.: HE 1-6352.
Nakties tel.: LI 1-4611.

JANINOS LIUSTIKAITĖS KONCERTAS - REČITALIS

1959 M. SAUSIO 24 D.
CLEVELANDO LIETUVIŲ SALEJE.
A k o m p o n u o j a J. Š v e d a s .
KONCERTĄ PAGERBS SAVO ATSILANKYMU
SLA PREZIDENTAS P. D A R G I S .
Pradžią 6 val. 30 min.

Janina Liustikaitė.

Labai plati programa — nuo lietuvių liaudies dainų iki pasaulinių klasikų kūrinių bei operų ištraukų.

Bilietai gaunami Lietuvių Prekybos Namuose, prie įėjimo nuo 5 val. ir pas platintojus.

Po koncerto turtingas bufetas ir šokiai, grojant vokiečių orkestrui.

LA 136 kuopa

2 ŠEIMŲ NAMAS

5 ir 6 kamb., penki nauji garažai. Šv. Jurgio parapi-jos rajone. Nauji centrali-nio šildymo gaminiai pečiai.

EAST SHORE REALTY
Juožas Mikonis
IV 1-6561 MU 1-2154

PARENGIMŲ kalendorius

Sausis 24 d. SLA 136 kuopos vakaras Lietuvių sa-lėje.

Sausio 31 d. lietuvių sa-lėje vaidinimas. Rengia 68 Balso sk.

Vasario 7 d. Užgavėnių blynų balius Naujosios Pa-rapijos salėje. Rengia Šv. Kazimiero lituanistinės mo-kyklos tėvų komitetas.

Kovo 1 d. skaučių rengia-ma Kaziuko mugė Lietuvių salėje.

Kovo 14 d. Vilties Drau-gijos namo ir ofsetinės Dir-vos spaustuvės atidarymas.

Balandžio 11 d. Vysk. M. Valapčiaus Lituanistinės mokyklos metinis vakaras.

Gegužės 2 d., Slovenian Auditorium JAV ir Kana-dos jaunųjų dainininkų kon-kursas. Rengia Dirva.

Metinis L. B. I Apylinkės susirinkimas įvyks kovo 15 d., 11:30 val., lietuvių sa-lėje. Bus renkama nauja valdyba bei aptariami ben-druomenės reikalai. Kiti sambūriai prašomi tą dieną neruošti savų susirinkimų.

Valdyba

Ramovės Clevelando skyriaus

metinis narių susirinkimas įvyks sausio 25 d., 11 val. 30 min. lietuvių salėje. Dar-botvarkėje: ataskaitinis pranešimas; skyriaus val-dybos ir rev. komisijos rin-kimai; karo muziejaus stei-gimo klausimas; einamieji reikalai.

Nori namo paliai parką — Tuojau šauki Mr. Garką.

ČIA TIK KELETAS IŠ BETTY HANSEN SELEKCIJOS...

- 1218 3-jų miegamų rezidencija (2 žemai, 1 antrame) Euclid Ave. — Green Rd. rajone. Gražus sklypas. \$16,000 klasėje.
 - 701 Senesnio tipo namas su 3 miegamais Naujosios parapijos rajone. Naudas gaso šildymas. Puiki vieta, garažas. Kaina \$14,900.
 - 1224 2 seimų, 5-5, East Clevelande. Nauji gaso pečiai, 2 gara-žai. Kaina \$16,900.
 - 1222 2 seimų, 5-5, radiatorių šildymas šv. Jurgio bažnyčios ra-jone. Prašo \$14,900.
 - 746 Vienos šeimos mūrinis. 10 metų senumo. Lake Shore — E. 200 St. rajone. Kaina \$17,300.
 - 1266 1 šeimos namas East Clevelande, Euclid ir Shaw Ave. ra-jone. 3 miegami ant antro, didelis miegamas ant trečio. Moderniška virtuvė ir vonia. Savininkas nori greitos akci-jos. Prašo \$14,800.
 - 1162 2 seimų didelis, brangios konstrukcijos, 5-5, namas, 3 pilnai įrengti kambariai ant 3 aukšto, į šiaurę nuo St. Clair — Eddy Rd. rajone. Palikimas. \$16,900.
 - 1216 2 seimų, 6-5, į šiaurę nuo St. Clair ant E. 141 St. Moder-niška virtuvė ir vonia 1-me aukšte. Nauji kilimai, 3 gara-žai, didelis sklypas. Patogus susisiekimas mokyklos. Nuo-mos \$175. Kaina \$18,500.
 - 1214 Vienos šeimos nedidelis namas ant E. 130 St. Gaso šildy-mas, garažas. Dideli kambariai. Moderniška virtuvė, baras sklepe. Kaina tik \$11,200.
 - 1207 2 seimų, 5-5, namas į rytus nuo Penkių Tasų sankryžos. Geras pirkinyš pradedančiam ar investorui. \$14,900.
 - 1211 2 seimų, 5-5, East Clevelande, Windermere Rapid Transit rajone. Didelis kiemas, 3 garažai. \$18,400.
 - 1205 6½ kamb. vienos šeimos labai gerame stovyje namas, Shaw Ave ir E. 171 St. rajone. Naudas gaso pečius, garažas, dide-lis kiemas. Prašo \$14,000.
 - 723 2 miegami ant 1 aukšto, 1 ant antro, E. 185 St. — Muskoka rajone. \$19,000 klasėje.
 - 1179 Side by Side, 6-4-4 East Clevelande. \$195 nuomos mėnesiui. Namas reikalingas remonto. Galima pirkti su \$2,000 įmo-kėjimu.
 - 1216 3 miegamieji, kaip naujas, bungalow tipo mūrinis namas St. Clair — Eddy Rd. rajone. Gaso šildymas, recreation kambarys, 1½ garažas, geras sklypas, prie gero susisie-kimo ir krautuvų. Kaina \$15,500.
 - 772 2 seimų, 5-5, namas su ekstra sklypu statybai, Euclid Beach rajone. \$24,500.
 - 1217 Aukštos klasės rezidencija mūras, Chardon Rd. rajone. Mo-derniškai įrengtas 4 metų senumo. \$20,000 klasėje.
 - 740 4 seimų mūrinis apartamentas Euclid Beach rajone. Pilna kaina tik \$24,500.
 - 759 Nauja, Ranch tipo, rezidencija, mūras, Lake Shore Blvd. — E. 286 rajone. 3 miegami, pilnas sklepas, 2 garažai. Kaina \$25,900.
 - 1223 7 kambarių rezidencija Lake Shore — E. 210 St. rajone. 4 metų senumo, didelis sklypas. \$24,000 klasėje.
- Jeigu mes neturime šiandien Jums tinkamo namo, tas dar nereiškia, kad rytoj neturėsimė. Dėl smulkesnių informacijų šau-kite Betty Hansen Real Estate Co. pirkimo-pardavimo atstovą Mr. A. Garką East Cleveland Office. Tel. UL 1-6150.
- BETTY HANSEN REALTY CO.
1247 Hayden Ave., East Cleveland

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1959 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klu-bas turi įvairius garsiakalbius. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėlės. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietu-viška valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licenzijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS OPEN EVERY SATURDAY
ARN UNTIL NOON

3 1/2 % SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000 HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

Geriausi sveikinimai draugams ir rėmėjams

HILDEBRANDT PROVISION CO.

3619 WALTON ME 1-3700

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

GRABLER MFG. COMPANY

6565 Broadway

MIchigan 1-9260

DIRVA

★★★
THE FIELD

RYŠIAI SU JAV POLITIKAIS

Šalia mažųjų partijų JAV-se, šiuo metu populiariausios ir pakaitomis valdančios yra respublikonų ir demokratų, už kurias, vykstant rinkimams, balsuoja ir tie, kur jiems nepriklauso ir net nemėgsta jų. Šiose partijose jau nuo seno daugiau ar mažiau dalyvauja ir lietuviai. Tai yra teigiamas reiškinys ir kartais net labai naudingas Lietuvos laisvinimo politikai vesti.

Paskutiniu laiku New Yorke aktyviai į šias dvi partijas pradėjo įsijungti ir naujieji lietuviai imigrantai. Renkant New Yorko valstybės gubernatorių, respublikonų lietuvių komitetui vadovavo žurn. Vladas Barčiauskas. Gi dabar aktyviai reiškiasi adv. Vytautas Abraitis ir dr. Vaclovas Paprockas, dalyvavę New Yorko gubernatoriaus N. W. Rockefeller inauguracijos iškilmėse, sausio 1 d., Albany, N. Y. ir Vyt. Abraitis su žmona dalyvavo prasidedančio kongreso proga suruoštam senatorių K. B. Keating, J. Javits, ir H. Scott pagerbime, kuris įvyko sausio 8 d., Washington, D. C., Washingtono klube.

Į šias iškilmes taip pat atsilankė viceprezidentas R. Nixon su žmona, krašto gynybos min. McRoy ir kiti aukštieji JAV politikai bei valdžios pareigūnai, kurių buvo iš viso 150 ir su kuriais mūsų reprezentantai, kaip lietuvių respublikonų atstovai iš New Yorko buvo supažindinti.

Būdinga, kad visiems iš jų Lietuvos vardas ir jos reikalai buvo gerai žinomi.

Padėka

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius 1958 m. gruodžio mėn. 5 ir 13 d. paminėjo dr. V. Kudirkos šimto metų nuo jo gimimo sukaktį, tuo norėdama priminti kaip amerikiečių taip ir lietuvių Clevelando plačiajai visuomenei tą didįjį Lietuvos žadintoją.

Valdyba nuširdžiai dėkoja dr. M. Žilinskienei, dail. K. Žilinskiui, Čiurlionio Ansamblio chorui ir kanklių orkestrui bei jų vadovams, muz. Alf. Mikulskiui ir O. Mikulskienei, solist. Juzei Krištolaitytei-Daugėlienei, akt. Palubinskiui, poetui Nadui Rasteniui, muz. Švedui, D. Prikockytei, N. Abraitytei ir visiems, kurie prisidėjo prie dr. V. Kudirkos jubiliejaus paminėjimo, bei visiems atsilankiusiems.

ALT Clevelando Sk.
Valdyba

Vienas iš senatorių, gerai pažindamas Amerikos lietuvių ir žinodamas jų problemas, mielai pažadėjo Vasario 16 d. proga skaityti paskaitą. E. Č.

• J. Bačiūnas, E. Čekienė, M. Kavolis, J. Sodaitis, Vl. Vijeikis ir kiti mūsų bičiuliai atsiuntė laiškus, kuriuose reiškia pasitenkinimą naujai pertvarkyta Dirva.

• Danguolės - Marijos Pulkauninkaitės ir inž. E. Bartkaus sutuoktuvės įvyksta vasario 7 d. 4 val. p. pietų šv. Kazimiero bažnyčioje, Los Angeles, Cal.

• Aukos Laisvės Kovų Muzejiaus ir Paminklo Statymo Komitetui tebeplaukia. \$20 aukėjo L. K. K. Savanorių Chicagos sk. valdyba. Po \$10 aukėjo: L. V. S. "Ramovė" New Jersey skyrius, prelatas M. Krupavičius, kun. A. Šeštokas. Po \$5 aukėjo: V. Petrauskas, S. Jūras, J. Švedas, prof. S. Dirmantas, A. Valatkaitis, A. Rėklaitis, J. Butėnas, K. Smalskas ir A. Koreiva. \$3 aukėjo J. Bielinis iš Gr. Rapids, Mich.

Aukos prašoma siųsti šiuo adresu: The Lithuanian Veterans Association "Ramovė", Inc., Account Nr. 106157, Crane Savings & Loan Ass., 2555 W. 47th St., Chicago 32, Illinois, U.S.A., arba Komiteto išdininkui: Mr. J. Tumas, 4518 So. Talman Ave., Chicago 32, Illinois, U.S.A.

• Lietuvių Moterų Atstovybės klubas New Yorke savo narei Emilijai Rasteniei, po sunkios operacijos pradedančiai sveikti, sausio 6 d. pasiuntė gėlių ir linkėjimus greit pasveikti.

• Joana Poškienė, 72 m. amžiaus, iš Marijampolės buvo išleista į Chicago ir jau atvyko pas savo sūnus. Jos atvykimu pradėta rūpintis prieš ketverius metus.

• J. Lietuvninkas, Dirvos rėmėjas iš Baltimorės, atsiuntė kelis naujus prenumeratorius ir dar pažadėjo naujais pasirūpinti.

Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelio Nr. 143 apyskaita

\$25 — B. Pračkienė; \$15 — L. Banys; po \$13 — J. Jonuškienė, A. Balys, A. Sandargienė, J. Stravinskis; po \$12.50 — N. Gargasienė, S. Kersnauskienė, B. Daukantienė, F. Modestavičienė, E. Variakojis, P. Stravinskis; po \$12 — A. Mackevičius, D. Prikockyte.

Antroji dainų šventė

Dainų šventės rengė nepriklausomoji Lietuva, rengiamos jos taip pat ir okupuotoje Lietuvoje. Nors dabar ir atiduodama jose tam tikra būtina duoklė okupantui, bet dainų šventės tėvynėje neabejotinai taip pat yra tautinės dvasios bei nuotaikos galingas prasižymimas, lietuvių dainos ugdomasis veiksnys.

Viso šito taip pat reikia ir mums svetur atsidūrusiems. Reikia šaltinių, iš kurių tekėtų gyvoji tautinė dvasia, reikia akstinių, kurie įkvėptų ir gaivintų mūsų dainos kūrėjų bei atlikėjų. Teisingi dainiaus Maiorinio žodžiai, jo skirti nepriklausomoje Lietuvoje įvykusiai pirmajai dainų šventei: "Tautos dainelė, tu gaivina per ilgus amžius mūsų sielą. Viena budėjai, kad milžinai kapuos sapnavo šalį mielą. Budėjai su darna lopšėlį, jaunuolį guodei ir senelį, tautos auklėjai sielą".

Esamomis sąlygomis teįmanoma svetur rengti tik JAV ir Kanados lietuvių dainų šventes — tik čia pakankamai teturime šiam tikslui lietuvių chorų ir dainos meno ansamblių. Tai gyvieji mūsų tautinės dvasios ir meilės židiniai. Jie mūsų dainų švenčių pagrindas. Su šventu pasiaukojimu dirbę ligi šiol, tikime, savo pečiais jie išneš taip pat ir antrosios JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės sunkią, bet tokią garbingą ir mums reikalingą našą.

Lietuvių Bendruomenė, imdamasi dainų šventės parengiamųjų darbų, taip pat tikisi ir laukia jiems plačiosios lietuvių visuomenės pritarimo, supratimo bei visokeriopos paramos. Malonu pasidžiaugti, kad savo

tė, A. Kubiliūnienė, B. Žukienė, J. Garla; \$10.50 — M. Krivickienė, R. Čiuplienė ir \$6 — A. Gailiūšis.

Padėka

Už patirtą paramą, ruošiant Kalėdų eglutę, reiškiamame nuoširdžią padėką: Klebonui kun. J. Angelaičiui, leidusiam nemokamai pasinaudoti parapijos sale.

Neringos skautų tunto tėvų komitetui ir tuntininkei A. Petūkauskienei.

Tėviškės Garsų vedėjui J. Stempužiui, Dirvos redakcijai.

Dr. ir poniai Brazaičiams, Pov. Šukiui, A. ir G. Beržinskams, A. ir J. Juozaičiams už finansinę paramą. M. Radzevičienei, Mockapetrienei, Stasui, Dauparui ir Aukštuoliui už pagalbą bufetą paruošiant, taip pat visoms mamytėms, aukojusioms vaikučių vaišėms bei bufetui.

Dėkojame mūsų mokyklos mokytojams už programos paruošimą.

Šv. Kazimiero
Lituaništinės Mokyklos
Tėvų Komitetas

Prie Naujosios lietuvių parapijos, kun. J. Angelaičio iniciatyva, statoma ir mokykla. Drauge bus patogios salė ir seselėms vienuolėms namai. Šiuo metu, kada šaltis trukdo statybą, kai kurie darbai vistiek atliekami. Nuotraukoj: jau pastatytos bažnyčios ir statomos mokyklos planų autorius arch. dr. S. Kudokas, kun. J. Angelaitis, arch. E. Kersnauskas ir inž. J. Augustinavičius — vyriausias statybos darbų vykdytojas.

LB CV inf.

Dirvos nuotrauka.

6712 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio

13515 Euclid Avenue
E. Cleveland 12, Ohio

SUPERIOR SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

OFFICERS

JOSEPH P. DITCHMAN President
JOHN T. DERIGHTER Vice-President
CHARLES O'BELL Vice-President
JOHN T. DERIGHTER Secretary
ALYCEMAE D. ROSE Assistant Secretary
C. PAUL SUKYS Treasurer
FRANK G. O'BELL Attorney

DIRECTORS

JOSEPH BALTRUS JOSEPH MILLUS
JOHN T. DERIGHTER DONALD P. MULL
JOSEPH P. DITCHMAN JOSEPH P. MULL
ANTHONY GRAY C. PAUL SUKYS
CHARLES O'BELL JOSEPH URBSZAITIS
FRANK G. O'BELL JOHN ZAUNIS

STATEMENT OF CONDITION DECEMBER 31, 1958

Assets	
Cash and U.S. Government Bonds	\$ 1,468,554.80
Federal Home Loan Bank Stock	179,100.00
First Mortgage Loans	11,418,202.07
Improvement Loans	77,619.47
Office Buildings and Equipment	836,146.87
Other Assets	28,791.83
TOTAL ASSETS	\$14,008,415.04

Liabilities	
Savings Deposits	\$12,544,957.39
Loans in Process	260,042.25
Escrow Accounts	37,818.41
Permanent Stock	203,167.50
Reserves and Undivided Profit	962,429.49

TOTAL LIABILITIES \$14,008,415.04

A. + A.

KAZIMIERUI BANIUI-BANEVIČIUI

mirus, jo žmonai Olgai, sūnui Voldemarui, dukroms — Irmai, Brigitai, Genovaitei Dilbienei ir žentui Algiui Dilbai gilią užuojautą reiškia

United Steel Barrel Co.
velionies bendradarbiai